

Předmluva

V posledních pěti letech po celém světě povstalo masové hnutí, které zas jednou pojmenovává kapitalismus jako zásadní překážku lidské svobodě a blahobytu. Toto hnutí, různě popisované jako „antikorporační“, „antiglobalizační“ a „antikapitalistické“, se, do jisté míry, shodlo na tom, proti čemu je. Jak však příznivci současného pořádku nikdy neopomenou poukázat, neshodlo se na tom za co je.

Současně se v mnoha zemích dostaly části hnutí pracujících do sporu s pravým křídlem reformistických vůdců, které již tak dlouho dominuje „socialistickým“, „komunistickým“ a „labouristickým“ stranám. Většina těchto stran se v devadesátých letech minulého století posunula doprava, zřekla se spojení s dělnickou třídou či jakéhokoli úsilí o překonání kapitalismu. Protlačovala privatizace a podporovala globalizaci. Dnes tyto strany buď podporují Bushovu „Válku proti terorismu“ nebo ji kritizují jen velice umírněně.

Dozrál čas, aby se bojovné masové organizace dělnické třídy a radikalizované mládeže sjednotily v akci a rozhodly – v otevřené a demokratické diskusi – o nové strategii pro toto hnutí.

A proto byl tento dokument sepsán.

Ačkoli žádný program není nikdy konečný, poslední či kompletní, věříme, že opatření, která předkládá, by v případě jejich přijetí kapitalismus úplně odstranila.

Dnes je v módě popisovat takovouto tvrzení jako arogantní či doktrinářské. Za tím vězí myšlenka, že kdokoli dostatečně smělý, aby napsal návod k akci pro celé mezinárodní hnutí, buď žije v sebeklamu nebo je cynickým manipulátorem.

Avšak tyto argumenty po prozkoumání neobstojí. V každé oblasti aktivity je naprosto normální sepsání dosažených poučení a kodifikování nejlepších způsobů jak pokračovat. Tak proč by se s největším úsilím ze všech – bojem za socialismus – mělo zacházet jinak? Za názorem, že revoluční změna je příliš komplexní na to, aby mohla být kodifikována, leží vžitý předsudek, který je vykořisťovateli systematicky povzbuzován, že provedení projektu globální změny je pro podřízené třídy příliš náročné. Raději to ani nezkoušet.

Současně ovšem neměli reformisté, parlamentaristé, anarchisté a liberálové nikdy žádné problémy s prosazováním svých vlastních programů pro nové hnutí. Přestože se široce liší, všechny se shodnou na jedné věci: dělnická třída se nesmí sama organizovat za cílem uchopení moci.

Tento program se chápe opačného názoru – že dobytí moci dělnickou třídou je žádoucí, možné a předpokladem pro odstranění kapitalismu. Připravili jsme ho a publikovali s jasným záměrem – přesvědčit co možná nejvíce lidí k jeho podpoře a propagaci, jako alternativy jak k současné počáteční všehochuti cílů hnutí, tak k reformistickým programům, které by, pokud by byly přijaty, neznamenaly nic jiného, než pokoru hnutí před buržoazním pořádkem.

Vyzýváme aktivisty a organizace dělnické třídy, antikapitalisty, mládežnická a rolnická hnutí ke zvážení tohoto programu, pokud to bude nezbytné, pak k návrhům změn a dodatků. Organizace, která tento program vydává, Liga za 5. internacionálu, ho přijala na svém kongresu v roce 2003. Bez pochyb je zde mnoho oblastí, které potřebují rozšířit. Jako tendence situovaná převážně v Evropě chápeme, že jsme mohli selhat ve vyjádření či uchopení zkušeností odjinud. Pokud jsou v něm chyby, pak se zavazujeme k jejich nápravě. Věříme, že pokud může být mezi různými uskupeními dosaženo shody na základě obecného programu, pak by měly spojit své síly s našimi a posílit revoluční organizaci globálně, prostřednictvím nové globální strany sociální revoluce.

Richard Brenner, Dave Stockton – říjen 2003

Válka amerického impéria proti chudým

Spojené státy americké jsou nejmocnějším impériem, jaké kdy svět spatřil. Žádný císař, car, král ani führer neměl takovou globální moc, jakou vládne americký prezident dnes. USA rozmísťují své vojenské jednotky na všech kontinentech, jejich vojenské výdaje jsou větší než dalších 15 nejsilnějších států dohromady. Prezident USA libovolně informuje suverénní národy, koho si mohou zvolit za vůdce. On posuzuje, které státy selhaly, a které musí změnit režim. A je to také on, kdo schvaluje tresty: ekonomické blokády, kobercové bombardování nebo celoplošnou invazi a okupaci.

Hrstka velkých států – sdružená v G8 – se může snažit ovlivnit, pozměnit nebo oddálit jeho činy. Ale nemohou změnit jeho vůli. Všechny ostatní státy světa, ač formálně nezávislé, jsou služebníky jediné supervelmoci. Mnoho z nich je na USA naprosto závislých.

S hořícími troskami dvojčat Světového obchodního centra za zády vyhlásil prezident George W. Bush nekonečnou válku proti všem, kdo se vzpouzí moci Spojených států. Pod záminkou ochrany svého lidu před terorismem stanovil Bush nové oprávnění pro agresi – právo zahájit preventivní akci proti každému, o kom prohlásí, že ohrožuje zájmy USA.

Nazývá to „obranou vlasti“. Ale čím vlast brání? Ne domovy, životní úroveň či svobody pracujícího lidu Spojených států. Zájmy americké vládnoucí třídy – „jestřábí“ i „holubičí“, republikánské i demokratické, ropných magnátů i „hi-tech“ miliardářů – jsou v přímém protikladu k zájmům velké většiny občanů USA.

V USA a dalších nejrozvinutějších zemích vedou bohatí a mocní neúprosný útok na životní standard většiny obyvatel. Sociální péče je osekávána, mzdy jsou drženy na nízké úrovni či snižovány a daňové břímě je soustavně přenášeno z bohatých na chudé. Vzdělání je postupně přeměňováno z obecného práva na soukromou výsadu, sociální dávky a důchody jsou prudce snižovány. Moderní život znamená pro pracující neustálou nejistotu, od kolébky až do hrobu.

Když Bílý dům bombarduje Bagdád, ozbrojuje Tel Aviv a vymáhá dávky od nerozvinutých zemí, nejedná v zájmu svého vlastního lidu, ale v zájmu obrovských bank a korporací.

Mimo USA a další západní oázy „rozvoje“ odepírá globální systém dvěma třetinám světové populace dostatek potravin i pitnou vodu. V Latinské Americe, Africe a Asii se spojuje masová nezaměstnanost se strašlivou zaostalostí. Přes nadbytek zdrojů a výrobků nemůže „volný trh“ odstranit hladomor v Africe či poskytnout léky milionům lidí trpících AIDS.

Systém, za který USA bojují – globální kapitalismus – činí udržitelnou budoucnost naší planety nemožnou. Blokuje odlehčení od mrzačícího břemene zahraničního dluhu; brání koordinované akci proti klimatickým změnám; hrozí bratrovražednými válkami o ropu a dodávky vody; podněcuje etnické čistky a masový exodus statistiků uprchlíků.

A ničivá práce kapitalismu ještě není zdaleka dokončena. Plodí hospodářské krize, obchodní války, střety mezi Evropou a Amerikou. Již samotná agrese a arogance USA a jejich britského spojence tlačí ostatní mocnosti, aby se proti nim spojily. V následujícím desetiletí se bude tato aliance utužovat, nejprve skrytě a pak otevřeněji. Dříve či později propuknou nové závody ve zbrojení. Strašidlo další světové války, doposud vzdálené, se rýsuje na obzoru nového století.

Kdo z toho těží? Zanedbatelná menšina. Dosud nikdy v lidských dějinách tak malá hrstka lidí nevlastnila a nenakládala produkty práce tolika. Následkem toho je, že propast mezi chudými a bohatými je hluboká jako nikdy předtím. Na konci minulého století mělo nejbohatších 225 lidí světa v rukou bohatství větší než nejhudších 47% světové populace.

Kapitalisty tak opěvovaná demokracie je přísně omezená a okleštěná. Za peníze se kupuje přístup k vlivu, masovým komunikacím a pákám moci; představitelé nejsou ani odpovědní, ani odvolatelní; skutečná rozhodnutí se nedělají v zákonodárných tlachárnách, ale za zavřenými dveřmi nevolenými státními úředníky, generály, policejními a bezpečnostními šéfy – a ti všichni jsou svázáni s vládnoucí elitou multimilionářů tisíci osobních, kulturních a třídních vazeb.

A u brány pracovníště zcela mizí i zdání demokracie. Jednotlivý pracující v továrně, v úřadě, v telefonní centrále či obcerstvení nemůže očekávat ani jistotu, ani práva. Pracující nemají právo rozhodovat o najímání, propouštění a pracovních podmínkách, o osudu svých výrobků nemluvě. U volebních urn ani v práci nemohou občané změnit nic skutečně důležitého. Co tedy zbývá? „Vždyť odpověď je zřejmá“, odpoví obhájci kapitalismu, „přece spotřebitelská volba“ ... pokud si ji můžete dovolit. Dvě třetiny lidstva nemohou.

I pro ty, kdo mohou „spotřebitelskou volbu“ vykonávat, jak omezený a bídný výběr to je. Výběr nesmyslných značek a prázdných „hodnot“, opatrně dodávaných marketingovými řediteli, kteří jsou velmi dobře ohodnoceni za to, že mění podvod mění ve vědu. Brání nám kontrolovat vlastní životy a místo toho nabízejí výběr životních stylů. Konzumerismus — kult zboží — se stal skutečným náboženstvím naší doby. Šance „vykoupit se“ do značkového světa snů je nyní duší našich bezduchých podmínek.

Milióny lidí nyní si nyní strhávají pásku z očí. Pracující lidé chtějí změnu. Vypuklo nové hnutí proti kapitalistické globalizaci a imperialistické válce. Kdekoliv vůdci světového finančního systému pořádali své summity, došlo k obrovským demonstracím. Odboráři navázali spojení s novými sociálními hnutími, aby se postavili Světové obchodní organizaci, Mezinárodnímu měnovému fondu a útokům na Afghánistán a Irák. Solidarita s bojem Palestinců proti Izraeli, americkému četníkovi na Blízkém východě, sjednocuje hnutí na Západě s antiimperialistickými hnutími Třetího světa.

V únoru 2003 demonstrovalo proti útoku na Irák v jeden jediný den v každém velkém městě světa dohromady více než 20 milionů lidí. Všude kladou nové síly odpor — ale všude narážejí na staré překážky. Hnutí je odkláněno, brzděno, rozdělováno a tlačeno ke kompromisům žvoutícím ztělesněním porážek 20. století: cynickou byrokracií, kontrolující odbory, prokapitalistickými vůdci sociálně demokratických a labouristických stran a opovrženými reformisty tradičních komunistických stran.

Pokud se nové antikapitalistické iniciativy spojí s třídními boji v „prvním“ i „třetím“ světě, může toto hnutí zformovat novou internacionálu, světovou stranu oddanou programu globální revoluce. Avšak na globálním Severu i Jihu kladou odborové federace a „dělnické strany“ tomuto sjednocení překážky.

Odstanění těchto svůdců je naléhavým úkolem období před námi. Musí je nahradit noví předáci — nikoliv další sada nikomu neodpovědných byrokratů, ale demokraticky volení a odvolatelní představitelé, kteří budou vyjadřovat vůli pracujících a mládeže. Nepotřebujeme přeláčené úředníky osobně zainteresované na kompromisu, ale bojovníky odhodlané mobilizovat milióny nejen k odporu proti kapitalistům, ale i za alternativu k samotnému systému.

A alternativa tu je. Může být vybudován nový společenský systém založený na spolupráci místo konkurence, na demokratickém plánování místo trhu. Tento systém už má své jméno: socialismus. Svět je pro socialismus více než připraven. Už nyní lidstvo produkuje přebytek nutných životních prostředků i luxusního zboží. Globální výroba by mohla uspokojit potřeby všech, pokud by k tomu byla organizována.

Obrovské rozšíření formálního vzdělání a rozvoj informačních technologií znamená, že by světový plán výroby a distribuce mohl být sestaven demokraticky, se skutečným zapojením výrobců i spotřebitelů samotných. Současné sofistikované plánování mezi pobočkami jedné nadnárodní korporace nebo mezi sklady a supermarkety lze aplikovat na celý globální systém směny zboží a služeb. Mohli bychom demokraticky určit priority a práci rozdělit mezi všechny práce schopné. S každým novým práci šetřícím pokrokem bychom místo vyhazování lidí z práce mohli postupně zkracovat pracovní dobu a ulehčit zátěži každého z nás.

Kapitalismus této globální transformaci vydláždil cestu. Vytvořil světové hospodářství a globální komunikace. A zplodil mezinárodní dělnickou třídu — o síle miliard lidí, lépe organizovanou a vzájemně propojenější než kdykoliv předtím. Jsou tu však dvě velké překážky dalšímu pokroku, dvě velká zla, která drží lidstvo v porobě. Prvním je soukromé vlastnictví průmyslu, bank a půdy. Druhým je ozbrojená moc kapitalistického národního státu.

Celá historie dokazuje, že se kapitalisté nikdy nevzdají svého vlastnictví pokojně — tvrdit něco jiného v éře „šoku a hrůzy“ je buď beznadějná naivita nebo vědomý podvod. Je tu jen jedna cesta: jejich aparát státní represe musí být svržen silou. Kapitalistický monopol ozbrojené moci — armády, policie a tajné služby, vězeňský systém, vysocí státní úředníci, soudnictví — musí být rozbit na kusy a nahrazen vládou samotných pracujících.

A to je možné — většina lidstva je schopná svrhnout úzkou menšinu parazitů. Je k tomu třeba masové organizace, jasné strategie a — až udeří rozhodující hodina — odvážné a nekompromisní akce.

Některí se nad tím možná zarazí, ale alternativou k revoluci nejsou desetiletí nerušeného míru. Zakládat globální civilizaci na zplnomocnění pár tisíc lidí a zbídačení 6 miliard je jako položit hlubinou nálož do středu planety. Pokud bude logika kapitalismu ponechána svému rozvoji, bude náš svět rozerván hladomorem, nemocí, chudobou, ekologickými katastrofami a válkami.

V boji proti kapitalismu se větší energie rovná větší humanitě. Protože s potlačením našich vykořisťovatelů a s koncem tyranie zisku mohou opravdu začít skutečné dějiny lidstva.

Globalizace – poslední stádium imperialismu

Pět set obřích mezinárodních kapitalistických korporací – všechny se základnou v jedné či více rozvinutých kapitalistických mocnostech, ale většinou v USA – drží naši planetu jako ve svěráku. V posledním desetiletí dvacátého století dostal tento systém nové jméno: globalizace.

Globalizace je vystupňování posledního stádia kapitalismu: imperialismu, nadvlády monopolů a finančního kapitálu. V této fázi kapitalismu již není nutné rozvíjet výrobní síly, nehraje již žádnou pokrokovou úlohu. Ve skutečnosti krizemi a válkami opakovaně ničí možnost produktivní, prosperující a bezpečné existence většiny lidstva.

Imperialismus bez milosti centralizuje hospodářský život do rukou úzké elity. Různá odvětví hospodářství – bankovníctví, průmysl a obchod – se spojují ve finanční kapitál. Peníze při hledání nejvyššího zisku s ohromnou rychlostí kolují po celé planetě. Vývoz kapitálu – přímé zahraniční investice, půjčky a jiné finanční operace – daleko převyšují vývoz výrobků.

Poslední, globalizační fáze imperialismu se datuje od osmdesátých let 20. století, kdy počala politická a hospodářská ofenzíva Spojených států. Tato ofenzíva obnovila dominanci USA nad Třetím světem, bývalým Sovětským svazem a kapitalistickými rivaly USA v Evropě a Japonsku.

Vedla k rozšíření a prohloubení vlády finančního kapitálu po celém světě. Rozšíření v tom smyslu, že byrokraticky plánovaná hospodářství SSSR, Východní Evropy a Číny uvolnila cestu trhu, po roce 1989 dramatickou rychlostí. Prohloubení spočívá v tom, že bylo odstraněno mnoho omezení u finančního kapitálu. Byly strženy bariéry pro obchod a investice nadnárodních společností na Jihu. Existující mezinárodní hospodářské agentury (Mezinárodní měnový fond, Světová banka) byly přeměněny na vymahače dluhů a k boji za globální zájmy nadnárodních korporací byla vytvořena Světová obchodní organizace (WTO). Burza a zadlužení se staly hlavními zdroji „tvorby bohatství“. Na tomto základě se započalo horečnaté kolo koncentrace a centralizace kapitálu.

Nástroje globalizace – Mezinárodní měnový fond, Světová banka a Světová obchodní organizace – nyní požadují, aby všechny země prováděly stejnou neoliberalní hospodářskou a sociální politiku. Trvají na tom, že neexistuje žádná alternativa k volnému obchodu, zpřístupnění trhů, privatizaci průmyslu, telekomunikací, médií, dopravy, veřejných služeb jako jsou voda, plyn a elektrina, služeb jako jsou nemocnice, školy a péče o starší občany a postižené. Než toto všechno bude moci být nabídnuto většině, pokud si to vůbec bude moci dovolit, musí to napřed vynášet zisk malé hrstce.

Globální kapitalismus spočívá ve vykořisťování pracujících v imperialistických zemích a hypervykořisťování ve svých bývalých koloniích, zemích „Třetího světa“. Těžební a energetické korporace, agropodniky, banky: všechny využívají svého technologického, finančního a obchodního monopolu k uchvácení surovin a zdrojů v méně rozvinutých zemích. Jiné korporace zakládají výrobu v zemích, kde mohou vykořisťovat dělníky dokonce ještě více než by mohly „doma“. Důvod? Diktátorské režimy a nižší životní standard.

Slabé a zkorumpované vládnoucí třídy „Třetího světa“ již dávno opustily jakékoli myšlenky postavit se svým bývalým koloniálním vládcům. Místo toho jednají jako místní agenti nadnárodních korporací a G8. Jejich armády a policejní jednotky jsou cvičeny a ozbrojovány USA a evropskými mocnostmi. CIA a Mlé poskytují jejich tajné policii instruktaže v represivním umění. Vystoupí-li některý z těchto států z řady, jsou tam vyslány síly rychlé reakce, aby „obnovily pořádek“.

Tyto „nezávislé“ státy jsou všim, jen ne nezávislími. Kdekoli lid těchto polokolonií donutí své zkorumpované a utlačovatelské vlády klást odpor, je protiútok skutečně brutální.

Avšak i přes dominanci USA není imperialismus systém vedený jedinou mocností. Je to systém rivality a soupeření o světové trhy konkurujícími si korporacemi. Pouze pár korporací je plně mezinárodních. Většina má kořeny ve svých mateřských státech či obchodních blocích. Ekonomická rivalita nutí kapitalisty používat tyto státy a bloky proti sobě navzájem. Vypukají obchodní konflikty, vybuchují boje o cenné hospodářské zdroje. A ze samé povahy systému se soupeření neustále zostřejuje. Dnešní zdráhaví spojenci jsou hořkými nepřáteli zítřka.

Evropská unie se formuje jakožto velký imperialistický blok. Vládnoucí třídy Německa a Francie pozvedají rukavici hozenou USA. Rusko a Čína se snaží odolávat úplné závislosti na USA, EU či Japonsku. To způsobilo pokles prestiže mezinárodních institucí, jako je OSN či NATO. Současný unilateralismus USA není známkou nedostížné síly. Je to preventivní útok na upevnění dočasné dominance proti vynořujícím

se rivalům.

Strach a nejistota opět začínají ovládat tento „nejdokonalejší“ ze všech hospodářských systémů. Místo neomezené hospodářské expanze ohrožuje kapitalistická globalizace lidstvo novým obdobím stagnace a krize, bojů za ovládnutí trhů a teritorií. Pro střední třídu a pracující mohou krachy burz a měn znamenat ztrátu celoživotních úspor. Obchodní války znamenají hrozbu zničení celých průmyslových odvětví. Krátce řečeno, před námi je nová epocha kapitalistických krizí, válek a tedy i sociální revoluce.

Dělnická třída a její vedení

Univerzální třída

Jakkoli jsou současní světovládci mocní, existuje jedna síla, která je může přemoci. Proti miliardářům stojí miliardy námezdně pracujících, kteří vytvářejí jejich zisk a zajišťují jeho oběh. Síla dělnické třídy se ukazuje v každodenním odporu na celém světě, od stávek k povstáním. Bez naší práce nepůjde na bankovní konta miliardářů ani halíř – pokud budeme všichni jednat společně, bude celá vykořisťovatelská mašinérie zastavena.

Dělnická třída vyrábí vše a může to vyrábět i bez vykořisťovatelů – pokud budou pracující jednotní a vědomi si toho, co chtějí.

Kapitalisté se nás snaží zastavit. Snaží se nás rozdělit a otupit naše uvědomění. Proto plní naše hlavy rasovými či náboženskými předsudky. Jejich nejsilnější zbraní je postavit proti sobě pracující různých národů, postavit proti sobě muže a ženu, bílého proti černému. Proto bylo generacemi pracujících pozvednuto heslo Komunistického manifestu Karla Marxe: „Proletáři všech zemí, spojte se!“

Vládnoucí třída se nás snaží přesvědčit, že dělnická třída neexistuje jako třída nebo že je ve svém konečném úpadku. Obě tvrzení jsou mylná.

Průmyslová dělnická třída globálně početně narůstá – obzvláště v rozvojových zemích jako Indie, Brazílie, Korea, Nigérie a Čína. Dělníci v ústředních průmyslových odvětvích kapitalismu – v dopravě, strojírenství, energetice a automobilovém průmyslu – mají ohromnou sílu, která může být koordinována do mezinárodního boje.

Akademičtí šarlatáni tvrdí, že proletariát je nahrazován „střední třídou“. Mimo USA a Evropu je to ukázkově nepravdivé – obrovské počty bývalých rolníků a řemeslníků byly vtaženy do nové dělnické třídy. Odvětví jako textilní průmysl se přesouvají po celém světě a přeměňují zemědělské dělníky v průmyslové během pár měsíců.

Avšak ani v těch nejrozvinutějších zemích to není pravda. Ač došlo k relativnímu poklesu počtu průmyslových dělníků, z celkového počtu pracovních sil v USA a v Evropě zůstává velká většina nových „bílých límečků“ a pracujících ve službách námezdními otroky. Jak zanikají stará průmyslová odvětví, objevují se nová. Dělnická třída nemizí – mění se s technologickou základnou samotného kapitalismu.

Buržoazní teoretici, aby „dokázali“, že dělnická třída upadá nebo mizí, vytahují z kapsy fantastickou řadu navzájem soutěžících definic třídy. Zda vyděláváš 2 dolary nebo 50 dolarů denně; zda pracuješ v saku nebo v montérkách; zda pracuješ na klávesnici nebo na soustruhu; zda provozuješ manuální nebo intelektuální práci; zda máš či nešanci na vlastnictví domu nebo auta ... to vše citují jako klíčové kritérium za účelem „prokázání“ úpadku dělnické třídy. To vše je ale založeno na povrchním sociologickém popisu, nikoliv na fundamentálních společenských vztazích.

Dělnická třída je tou částí lidstva, která žije z prodeje své pracovní síly. Proletář není vlastněn kapitalistou – avšak nevlastní žádné výrobní prostředky kromě své pracovní síly. Ačkoliv jsme právně svobodní v porovnání s někdejšími otroky a poddanými, jsme nesvobodní, protože jsme nuceni prodávat svůj pracovní čas kapitalistovi za mzdu. Bez toho nemáme prostředky k obživě.

V tomto základním smyslu dělnická třída existuje a je větší než kdykoliv předtím v lidských dějinách. Zůstává však stále třídou námezdních otroků.

Kapitalisté trvají na tom, že pracující nejsou vykořisťováni, snad kromě několika případů, kdy bezskrupulózní zaměstnavatelé zacházejí příliš daleko. Tvrdí, že většina z nás je placena slušnou mzdou za slušnou práci. Prý pro ně nemusíme pracovat – sami jsme si prý to svobodně zvolili. Je to férová dohoda – oni nám dávají práci a na oplátku dostáváme mzdu.

Ale pod fasádou této svobodné a rovné smlouvy leží systematické vykořisťování. Naše mzdy odrážejí pouze část hodnoty celkového společenského produktu, který vytváříme. Mzdy jsou nastaveny přibližně na cenu zboží a služeb, které si musíme koupit, abychom zůstali na živu a práce schopní i další den – tedy náklady na reprodukci naší pracovní síly. Každý pracující ale při své každodenní práci vytváří větší hodnotu a kapitalista si přivlastňuje nadhodnotu, ve formě kapitalistova vlastnictví masy zboží. Kapitalisté sdílejí a dávají do oběhu zisky mezi sebou skrze obchod, půjčky a renty.

Náše poddanství spočívá v systému námezdního otroctví samotném. To znamená, že se nemůžeme osvobodit bez osvobození celého lidstva od tyranie trhu, kapitálu a třídního dělení. V tomto smyslu jsme univerzální třídou – náš boj bude pokračovat, dokud společenské vlastnictví nebude vlastněno společně a dokud se i samotné třídy nestanou pouhými exponáty muzea dějin.

Komunismus proto není utopickým schématem reorganizace společnosti podle zásad dodaných tím či oním snilkem. Je to nutný výsledek boje pracujících. Dělnický boj má objektivně komunistické cíle a může skončit pouze tehdy, je-li zajištěna emancipace celého lidstva.

Kapitalisté vedou permanentní ideologický boj za to, aby pracující zapomněli, že jsou třídou, a aby nekonali jako třída. Avšak jejich vlastní systém neustále reprodukuje a znovu posiluje podmínky, které nás nutí uvědomovat si sami sebe jakožto třídu, organizovat se jakožto třída a bojovat jakožto třída. Kapitalisté potřebují dělnickou třídu, protože bez ní nemohou existovat. Pracující nepotřebují kapitalisty, protože bez nich se budeme moci o práci dělit a žádné třídy nebudou existovat. Toto je ojedinělá dějinná tragédie kapitalistů. Neuroníme pro ně ani slzu.

Třídní uvědomění se znovu a znovu objevuje kdekoliv je boj a organizace – v odborech, ve stranách, v lidových výborech a družstvech. Tyto organizace rostou a upadají, jsou ničeny a znovu se rodí. Jsou přeměňovány ekonomickými cykly kapitalismu a vítězstvími a porážkami dělnických bitev.

Boj pracujících proti zaměstnavatelům za vyšší mzdy a lepší pracovní podmínky sám o sobě nemusí zasahovat podstatu kapitálu – vykořisťování námezdní práce a přivlastňování si nadhodnoty. Odborový boj má tendenci klást si za cíl dosažení lepší ceny dělnické práce v rámci systému vykořisťování. Avšak pouze hlupáci nebo cynici mohou věřit, že to jej činí nesmyslným nebo v boji proti kapitalismu bezvýznamným.

Každý dělnický boj má ten vyšší význam, že svádí pracující dohromady, zaostřuje na naše společné zájmy a akční schopnost, přivádí nás k bližšímu spojení s bojovníky v jiných odvětvích průmyslu a ve společnosti vůbec a nabízí praktickou základnu pro porovnání výsledků naší aktivity. Přivádí nás do kontaktu s tradicemi a zkušenostmi celého dělnického hnutí, minulými i současnými, doma i v zahraničí, a – což je klíčové – seznamuje nejbojovnější dělníky s komunistickou teorií marxismu, která je nerozlučně spjata s historií dělnického hnutí a která nejjasněji vyjadřuje jeho význam a jeho cíle.

Čím ostřejší je boj, čím vyšší je dosažená úroveň organizace, tím ochotněji pracující přijímají tyto myšlenky, které obnažují skutečné základy kapitalistické společnosti a mapují cestu vpřed k sociální revoluci. Zatímco hospodářský boj pracujících proti svým zaměstnavatelům se živelně nestaví proti kořenům vykořisťování, zvyšuje organizaci a sebevědomí pracujících, a tak přibližuje den, kdy komunistická část dělnické třídy může úspěšně sjednotit dělnické hnutí v revoluční politický boj proti kapitálu.

Emancipace dělnické třídy musí být činem dělnické třídy samotné. Ale tato sebeemancipace může být pouze vědomým činem, provázeným pokročilou teorií, organizovaným disciplinovanou a profesionální stranou dělnické třídy, vedenou nejoddanějšími bojovníky volenými z řad dělnického hnutí samotného.

Odbory a útok globalizace

Po celém světě se pracující obracejí ke svým odborovým organizacím, aby se postavili na odpor dopadům kapitalistické globalizace.

Přes neutuchající snahy třídy kapitalistů zlehčovat odbory jakožto překonané, omezovat jejich aktivity prostřednictvím represivních zákonů a perzekuovat jejich vůdce a aktivisty, odmítají odbory zmizet. Důvod je prostý – kapitál nutí pracující sjednocovat se na obranu svých mezd a pracovních podmínek před svými zaměstnavateli. Právě zde získávají široké vrstvy dělnické třídy poprvé zkušenost boje. Proto zůstávají odbory, slovy Bedřicha Engelse, „školou socialismu“.

V posledních 20 letech však odbory nedokázaly čelit globálnímu útoku kapitálu. Kdysi mocné odbory

byly pokořeny a rozbity – celá průmyslová odvětví byla zničena. Po USA a Evropě se šířila demoralizace s tím, jak byla globalizace využívána k zastrášování pracujících, jejich odborových předáků a politických stran.

Od 90. let dvacátého století stačilo vládám a zaměstnavatelům zmínit „globalizaci“, aby zajistili podřízenost mnoha odborů potřebám korporálního kapitálu. Celá průmyslová odvětví byla přesunuta do zemí s nízkými mzdami, kde mají pracující pouze malá nebo dokonce žádná práva. Navíc nesmírně vzrostla „stálá“ rezervní armáda práce. V rozvinutých kapitalistických zemích je 38 milionů nezaměstnaných, globálně více než miliarda.

Dopad na soukromý sektor byl drsný – pro velkou většinu pracujících v soukromém sektoru reálné mzdy poklesly, a to i v USA. Kde mzdy neklesly, jako v např. v Evropě, byla zintenzivněna práce a snížila se jistota zaměstnání. Koncem 80. let a v první polovině 90. let dramaticky poklesla odborová organizovanost, organizovanost na pracovištích i počet stávkových akcí.

Privatizace a škrty výdajů ve veřejném sektoru vedly k rušení služeb a masovému propouštění. Mzdy stagnovaly a podmínky zaměstnání se dramaticky zhoršily, obzvláště pro ty pracující, kteří se staly obětí tzv. outsourcingu – ti byli v podstatě odprodáni soukromým zaměstnavatelům v rámci privatizace podpůrných služeb ve veřejném sektoru. Přesto v mnoha zemích tvoří pracující veřejného sektoru páteř dělnického odporu a odborového hnutí.

Současně ovšem vzrostla dělnická třída v nových sektorech ekonomiky a v mnoha zemích Třetího světa. Tím vznikla obrovská neorganizovaná část mezinárodní dělnické třídy. Pověšinou mladí dělníci, mnohdy ženy či přistěhovalci dělníci, pracují s minimální jistotou zaměstnání, za ty nejnižší mzdy, bez nemocenské nebo jen s ubohou, téměř bez jakékoliv smysluplné ochrany zdraví a bezpečnosti při práci.

Stejně jako nezaměstnaní jsou i tito špatně placení pracující používáni k podkopání vyjednávací pozice odborově organizovaných dělníků. Je až perverzní, že odbory přesto nikde neudělaly prakticky nic, aby pomohly novým vrstvám pracujících nebo nezaměstnaným dělníkům se bránit, často je odmítaly organizovat nebo je přijmout do odborů.

Kapitalisté dali těmto špatně placeným a nezaměstnaným dělníkům nový název, který vyjadřuje jejich pohrdání i obavy: „podtřída“. Ale tato „podtřída“ se začíná organizovat, jako např. v Argentině v hnutí nezaměstnaných „piqueteros“ a v lidových shromážděních.

Takto utlačované dělníky není možné organizovat tradičními, unavenými, třídně kolaborantskými a byrokratickými metodami. Kdekoliv v posledních 20 letech pracující účinně bojovali proti útokům šéfů, bylo to novými metodami, s novými předáky a někdy i pomocí nových odborových svazů. Nezbytností se staly konfrontace se zaměstnavateli, bojovné taktiky, masové stávkové hřídky, okupace a stávky a mezinárodní solidarita. Tyto metody byly ve většině zemí, „demokratických“ i diktátorských, postaveny z prostého důvodu mimo zákon – jsou totiž jedinečně účinné.

Úkol přivést tyto metody k životu padá na řadové odboráře, a to z jednoho prostého důvodu: rutiněší a legalističtí odboroví předáci se budou bránit jakémukoliv narušení svých dobrých vztahů se zaměstnavateli a jejich státem.

Odborová byrokracie

Horní patra odborů nekontrolují prostě jen jednotliví špatní vůdci. Placení úředníci odborového hnutí představují konzervativní kastu, odlišnou společenskou formaci s vlastními zájmy, oddělenými a opačnými než jsou zájmy většiny odborářů. Místo toho, aby byly odbory pod kontrolou členstva, kontrolují placení úředníci aparát a skrze něj i členstvo. V tom spočívá význam samotného slova byrokracie: nadvláda úředníků.

Výsady byrokratů jsou odvozeny z jejich role vyjednávačů s kapitalisty. Vydělávají více než průměrnou mzdu odborářů; mají přístup do lákavých kruhů buržoazie a veřejného života. Následně má tato byrokracie vždy a všude tendenci se politicky přizpůsobovat kapitalistickému systému a je často inkorporována do nižších kádřů kapitalistického státu. Působí jako dělnický zástupce kapitálu uvnitř dělnické třídy.

Dělníkům pak káže reformistickou politiku, která ponechává základní páky vykořisťování a moci v rukou buržoazie. Když propukne dělnická nespokojenost, snaží se byrokrati věci uklidnit a zabránit

bojovné akci.

Když dojde pracujícím trpělivost, umožní odboroví předáci neochotně akci, aby neztratili podporu. Teprve pak se vysloví, někdy i za použití radikálních frází. Zároveň ale omezují akce na symbolické protesty, pouhé jednodenní stávky či série zastavování práce. Tím způsobují vyčerpání a demoralizaci aktivistů a připravují cestu pro dohodu na hony vzdálenou splnění dělnických požadavků.

Bojovní dělníci budou usilovat o nahrazení těchto předáků a zvolení představitelů, kteří slibují trvalejší konfrontaci se zaměstnavateli. Ovšem i když se levicoví předáci přihlásí k antikapitalistické politice či prosazují časově neomezenou stávkovou akci, obvykle ponechávají moc této byrokratické kasty netknout. Dělníci se pak musí spoléhat na odvahu a nezkorumpovatelnost jednotlivce – navíc jednotlivce, který se nezbytně dostane pod obrovský tlak zaměstnavatelů a buržoazní společnosti jako celku. Příklady, kdy takový levicoví představitel padl v žaru boje, se svět jen hemží.

Dokonce i tam, kde je byrokracie nucena bojovat, vyhýbá se výzvam k solidárním akcím dělníků z jiných odvětví přes hlavy vůdců jejich odborů. Nahrazení pravicových byrokratů levicovými, ač představuje krok vpřed, tedy přinejmenším nedostačuje. Dokud nebudou vyrvány samy kořeny byrokracie, nemůžeme znovu nabýt kontroly nad svými odborovými organizacemi a vést odborový boj k vítězství.

Byrokracie není náhodným jevem, ani nějakým cizím vetřelcem. Její sociální základna leží ve vzniku aristokracie kvalifikovaných dělníků. V mnoha zemích odbory dosud organizují převážně kvalifikované dělníky a lépe placené sekce dělnické třídy s jistějšími životními podmínkami. Tito dělníci totiž mají silnější vyjednávací pozici vzhledem ke své koncentraci na velkých pracovištích a vysoké úrovni vzdělání a kvalifikace. Tyto silné stránky jsou ale často spojeny se odvětvovým či úzce cechovním uvědoměním a nedostatkem zájmu o dělnickou třídu jako celek. To může způsobovat, že tyto odbory pak sledují jen své vlastní zájmy, vytváří se sekcionalismus a ono zúžené, odvětvové uvědomění. Tyto praktiky a postoje tvoří pevnou základnu pro výsady odborové byrokracie.

Byrokracie nezmizí přes noc, ale svržena být může – organizováním řadového členstva za uplatnění jeho kontroly nad odbory, mobilizováním nejen kvalifikovaných vrstev, ale také chudých, špatně placených a pošlapávaných sekcí dělnické třídy a neutuchající politickou konfrontací.

Byrokratická kasta je nejen prosta bojovného ducha – je také prosta teorie. Bez analýzy kapitalismu jakožto systému nemůže pochopit ani vysvětlit, proč kapitalisté neustále útočí na životní úroveň pracujících; proč se každá reforma, kterou si zajistíme, okamžitě stane terčem útoku buržoazie, odhodlané jí zvrátit; proč zaměstnavatelův imperativ akumulace zisku vyžaduje snížit podíl dělníků na společenském produktu.

Proto když šéfové tvrdí, že by dělnické požadavky zničily podnik, neboť by přestal být ziskový, byrokrati mohou jen bezmocně prosit nebo varovat dělníky, aby se uskromnili. Když se šéfové dovolávají globalizace jako důvodu pro přesun výroby do zahraničí, kde je levnější pracovní síla, byrokrati až příliš často raději přejdou k nacionalistické demagogii než k prosazování mezinárodní solidarity pracujících.

Bez teorie kapitalismu se odboroví byrokraté rychle a bezmyšlenkovitě přihlásí ... k teorii kapitalistů.

Na rozdíl od nich nemá řadové členstvo odborů žádný objektivní zájem na udržování systému kapitalistického vykořisťování. Naopak: aby uniklo mlýnici neustálých bitev o mzdy a pracovní podmínky, musí zrušit vykořisťovatelský systém námezdní práce a kapitálu.

Odboroví byrokraté jsou agenty kapitalistů – ale operují uvnitř dělnického hnutí. Hrají výjimečně nebezpečnou úlohu, která vyžaduje výjimečně seriózní odpověď a neutuchající boj ze strany pracujících.

V sekci 3 tohoto manifestu prostudujeme, jakou formu tento boj může nabrat. Prozatím se omezíme na shrnutí jeho cílů: znovuvydobytí odborů jako nástroje boje pracujících; odborová organizace dosud neorganizovaných mas skrze politiku militantního třídního boje; nahrazení bezpáteřných odborových představitelů ověřenými třídními bojovníky; globalizace odborové organizace skrze vzájemné solidární vazby; demokratizace odborů, aby sloužily pouze pracujícím a nebyly nástrojem zavedení disciplíny v rukou zaměstnavatelů.

Tyto cíle lze vyjádřit v jednoduchém hesle: rozpuštění odborové byrokracie.

Sociální demokracie

Po 90 let sociální demokracie zrazuje dělnickou třídu. Přesto stále žije. Úkolem nové generace pracujících a antikapitalistů je uštědřit jí smrtelnou ránu.

K tomu je ale nejdříve nezbytné pochopit, co sociální demokracie vlastně je.

Dělnické hnutí se neskládá pouze z odborů, ale také z politických stran. Ty zahrnují sociálně demokratické, socialistické a labouristické strany Evropy, Austrálie a Asie. Nedávno jsme byli svědky vzestupu Dělnické strany (PT) v Brazílii.

Ač vybudované a podporované organizacemi dělnické třídy zůstávají tyto strany ve své politice a akci oddané kapitalismu. Jsou to buržoazně dělnické strany.

Jak je to možné? Odpověď leží v dějinách, struktuře a úloze těchto stran.

S vypuknutím 1. světové války vůdci hlavních stran Druhé internacionály, ať „marxistických“ či labouristických, vyhlásili loajalitu „své vlastní“ imperialistické vlasti.

Opustili boj za beztržní společnost založenou na společenském vlastnictví výrobních prostředků. Místo toho se omezili na reformování kapitalismu. Od té doby nikdy ve své loajalitě vůči vykořisťovatelům nezaváhali, obzvlášť pak v dobách válek nebo krizí.

Strany, které kdysi založeny na bojovně třídním boji, se staly stranami zaměřenými na parlamentní politiku a na vítězství ve volbách jako na jedinou cestu, jak zvýšit mzdy a zlepšit životní podmínky pracujících. Jejich poselství bylo jednoduché: „Omezme volební manifesty na cokoliv, čím získáme maximum hlasů ve volbách. Socialismus a internacionalismus nechme na prvomájové projevy.“

Současně si však uchovali své kořeny v dělnických organizacích – za účelem jejich včlenění do kapitalismu. Zachovali si úzké vazby s odbory prostřednictvím přímého přidružení, organizováním politických frakcí v odborech či jednoduše zajištěním své masivní přítomnosti mezi odborovými vůdci a aktivisty. Aby si uchovali tyto „organické vazby“, museli slíbit „obranu“ odborů, mzdové úrovně, sociálních reforem a demokratických práv. Vždy samozřejmě legálními a mírovými prostředky.

Tvrdí, že představují nezávislost hnutí pracujících na otevřeně kapitalistických stranách v parlamentních a obecních volbách. Sociální reformy po druhé světové válce posílili iluze milionů pracujících, že tyto strany mohou reformovat kapitalismus nebo ho dokonce nahradit novou společností.

Dokonce ještě nyní ve volbách stále dominují svým národním hnutím pracujících.

Avšak v posledních desetiletích byli i parlamentní zástupci a odboroví byrokrati vytlačeni na okraj. Počet členů v těchto stranách dramaticky poklesl a jejich vnitřní život odumřel. Aktivistická základna byla zpustošena, levá křídla byla ulčena, vyloučena či houfně strany upouštěla. V některých případech levice v deziluzi vytvořila menší reformistické strany.

S triumfálním pochodem neoliberalismu v 90. letech 20. století, předpovídali žurnalisté a akademici, že sociální demokracie vyšla z módy, že nikdy znovu nezíská moc a zkrátka zmizí. Mýlili se.

Obrození odborářského boje a růst širokých sociálních hnutí v Evropě v 90. letech vedly k volebním vítězstvím sociálnědemokratických a labouristických stran. Pokud ale pracující doufali, že uvidí nějaké důležitější sociální reformy, jako byly ty v poválečných letech, byli hořce zklamáni.

Sociální demokracie přijímá diktát neoliberalismu a globalizace. Blairova „Třetí cesta“ a Schröderův „Nový střed“ podporují tržní síly na úkor starého sociálnědemokratického keynesiánského programu. Argumentují, že k privatizaci průmyslu, infrastruktury a telekomunikací neexistuje alternativa. Zdanění podnikání muselo být sníženo, veřejné výdaje seškrtnuty a práva pracujících na pracovištích oslabena či zrušena. V přípravě na privatizaci táhnou sociální systém do partnerství se soukromým sektorem. V některých zemích byly kampaně a militantní akce schopny tento proces zpomalit – čímž se sociální demokracie nevyhnutelně dostala do konfrontace s dělnickou třídou.

V přípravě na tuto konfrontaci a pod pláštěm „války proti terorismu“ provedly sociálně demokratické vlády zuřivý útok na občanská práva obyvatel svých zemí. Současně se sociální demokraté, vyplašení nárůstem rasistických pravičáckých stran, snaží „ukrást jim vítr z plachet“ prostřednictvím nemilosrdných útoků na práva přistěhovalců a uprchlíků.

V obdobích radikalizace tyto strany obvykle vytvoří levé křídlo, jehož specialitou je „vést“ boj a přitom mu utnout hlavu. Tak jak se tyto strany odhalují ve vládě a tím přirozeně rozladují své dělnické příznivce, tak v opozici se tyto iluze obnovují.

Revolucionáři jsou v současnosti ve většině zemí malou menšinou. Naším prvořadým úkolem je zlomit iluze dělnické třídy v reformistické vedení. K tomu ale samotná propaganda nestačí. Musíme trpělivě pracovat vedle reformistických dělníků a požadovat, aby sociálně demokratičtí a labourističtí vůdci bojovali za dělnické zájmy. Jedině tak v praxi ukážeme jejich zradu. Pouze touto cestou mohou revolucionáři přesvědčit velkou část dělnického hnutí, aby zorganizovala novou politickou stranu, která bude skutečně vlastní stranou dělnické třídy, a odejme vedení hnutí z rukou sociální demokracie a labourismu.

Pouze pak bude popis politiky sociální demokracie od Rosy Luxemburgové platný také pro její organizaci: shnilá mrtvola.

Stalinismus

S tím, jak se sociální demokraté stále otevřeněji spolčují s kapitalisty, vyvstává otázka: Co na to „komunisté“? Vdechne jim rostoucí odpor znovu život?

Tyto strany se rozšířily po světě jako požár následkem události, která ve 20. století otrásla světem, Ruské revoluce. Přesto, vzdáleny uplatňování poučení z roku 1917 a rozšiřování revoluce po celé planetě, komunistické strany uváděly do praxe teorie vyvinuté sovětskými vůdci po roce 1923 v dlouhé etapě degenerace a úpadku SSSR.

Zřetelnou charakteristikou komunistických stran byla jejich podpora politiky sovětské byrokracie poté, co ustavila v SSSR svou diktaturu. Stalinova frakce obrátila naruby bolševický program dělnické demokracie, demokratického plánování a rozšíření socialistické revoluce do celého světa.

Nová politika „socialismu v jedné zemi“ byla v komunistických stranách v SSSR a zahraničí prosazena pomocí řady čistek a vražd. V rámci Sovětského svazu vedly pokusy o utopické budování „socialismu v jedné zemi“ k ospravedlnění teroru v rámci industrializace a kolektivizace zemědělství. V zahraničí byla politika komunistických stran podřízena zahraniční politice velkoruské byrokracie a jejím vztahům s imperialistickými mocnostmi – dokonce i tam, kde to vedlo k porážce samotných komunistických stran, jako v Číně, Německu a Španělsku.

Osvobozeneckým hnutím v koloniálních a zaostalých zemích bylo doporučováno postupovat pouze do „stádia“ demokratického kapitalismu, a pak dezorganizovat a odzbrojit síly dělnické třídy a ponechat moc v rukou místních agentů imperialismu.

Na západě se komunistické strany vyvinuly do podoby přesných kopií sociálních demokratů, které obhajují utopii reformy kapitalismu, nikoliv nutnost revoluce, a navrhují „široké“ aliance s „vlasteneckými“ částmi národní kapitalistické třídy. Od sociální demokracie se odlišovaly už jen svou podporou Sovětského svazu.

Tam, kde se komunistické strany chopily ve Východní Evropě po 2. světové válce a v Číně v roce 1949 po dlouhé rolnické válce moci, vnutily svým zemím repliku stalinského SSSR. Kapitalisté byli vyvlastněni, ale stalinisté zachovali instituce buržoazního státu – pravidelnou armádu, stálé úřednictvo a policii.

Opustily program dělnické demokracie – plánované hospodářství pod kontrolou volených dělnických rad, bráněná ozbrojeným lidem samotným – ve prospěch byrokratického plánování a brutální diktatury, která rozdrtila veškerou dělnickou opozici. Dokonce i tam, kde bylo uchopení moci podporováno masami dělníků a rolníků, jako na Kubě nebo ve Vietnamu, se stalinisté odměnili svým proletářským stoupencům tím, že je vyloučili z kontroly nad sociálním, hospodářským a politickým životem.

Internacionalismus byl nahrazen odporným nacionálním šovinismem, soupeřící byrokratické kasty sledovaly své bratrovražedné zájmy. V SSSR byly pronásledovány a přesouvány národnostní menšiny; v Kambodže a na Balkáně byly vystaveny genocidě.

Toto politika nebyla socialistická. Nebyly to socialistické země. Pod tíhou byrokratické kasty vedly komunistické strany tyto degenerované dělnické státy opačným směrem než k socialistickým cílům a metodám Ruské revoluce a krok za krokem postupovaly zpět ke kapitalismu.

Pod tlakem imperialistického obklíčení, závodů ve zbrojení a stagnace byrokratického plánování nemohla byrokracie pokračovat dál jako dosud. Zatímco centralizované plánování spolu s obětavostí dělnické třídy dokázalo vést k počátečnímu dramatickému hospodářskému postupu, míru růstu nebylo možné udržet bez demokratického plánování a rozšíření revoluce. To by ale znamenalo konec vlády stalinistů. Proto raději vedli „socialistický blok“ do stagnace a poklesu. Podnítilo to vládnoucí byrokracií

k experimentování s „hospodářskými reformami“, které nevyhnutelně vedly k posilování tržních sil a k rozpadu plánované ekonomiky.

Zatímco v Sovětském svazu to vedlo k plíživému ochromení uvnitř byrokracie, v Číně vytvořil Teng Siao-pching sociální základnu pro prokapitalistické reformy znovuvytvořením soukromého zemědělství a vytvořením kapitalistických enkláv v pobřežních provinciích. V roce 1989 zplodily tlaky vyvolané tímto procesem ve společnosti „hnutí za demokracii“, které bylo nakonec rozdraceno pásy tanků na náměstí Nebeského klidu Tiananmen.

V SSSR byly v zájmu povzbuzení výroby zavedeny tržní reformy a mírné politické reformy, zaměřené na znovuzískání legitimacy režimu mezi lidem. Na záchranu vlády strany ale bylo už příliš pozdě. Za Gorbačova sovětská byrokracie pochopila, že nemůže riskovat represí ve stylu Tiananmen a přestala podporovat východoevropské režimy. Tím podepsala jejich rozsudek smrti.

Masová lidová povstání proti byrokratickým diktaturám přinesla v roce 1989 ve Východní Evropě pád stalinismu. Zděšení a rozdělení vůdci SSSR připravili v roce 1991 cestu pro Gorbačovovu demisi, rozpuštění Komunistické strany Sovětského svazu a znovuvytvoření kapitalistického státu.

V Číně se komunistická strana zapřísáhla vyhnout tomuto osudu; rozhodla se obnovit kapitalismus sama. Nově přijata do WTO, opět otevřena nadnárodním korporacím, je dnes Čína postižena pohromou masového propouštění, zavírání továren a trpkých bojů dělníků a rolníků. Z tohoto „komunismu“ nezbylo nic než fraška symbolů diktatury jedné strany.

Známa prognóza Lva Trockého, že buď bude byrokracie svržena dělnickou třídou nebo že přivede SSSR zpátky ke kapitalismu, prokázala svoji platnost se všemi tragickými následky pro dělníky ve Východní Evropě, Rusku, střední a jižní Asii i v Číně. Stalinismus ukončil svoji historickou misi.

Komunistické strany mimo bývalé dělnické státy dokončily svou přeměnu v sociálně demokratické strany. Jejich síla a význam je plně závislá na národních podmínkách a na úspěších konkurenčních reformistických stran.

Komunistická strana Indie (marxistická) je největší a nejvýznamnější stranou obrovského a mocného indického dělnického hnutí. Avšak již dávno uzavřela smír s buržoazií, dnes vládne v západním Bengálu ve prospěch kapitalistů a už se ani neobtěžuje převlékat svou neoliberální politiku do slovníku marxismu.

V Itálii organizuje Strana za komunistickou obnovu mocné síly dělnické třídy proti neoliberální politice kapitalistů a globálních institucí. Nicméně nebyla schopna se rozejít se základní reformistickou orientací na parlamentní volby, typickou pro starou Komunistickou stranu Itálie. Neustále lavíruje mezi vytvářením třídně kolaborujících vládních koalic s buržoazními stranami a odchodem z těchto koalic v okamžiku, kdy zesílí tlak její bojovné základny a voličstva. Její vůdci jsou „součástí problému“ krize vedení dělnické třídy, ale její řadové členstvo je potenciálně „součástí jejího řešení“.

Revolucionáři požadují po vůdcích těchto stran, aby se rozešli s buržoazií a dali se na cestu boje, zatímco se snaží organizovat jejich přívržence v dělnické třídě a mezi mládeží nezávisle na těchto vůdcích, okolo programu revolučního boje.

Naproti tomu v Rusku v sobě Komunistická strana soustředila všechnu hnělou upadajícího stalinismu. Oddělena od jakéhokoliv dělnického hnutí bojujícího za svobodu a socialismus, podporuje Komunistická strana Ruské federace trh, odmítá znovuzárodnění průmyslu a mluví o tom, že je třeba spojit „rudou tradici sociálního citění s bílou tradicí národnosti, mocné státnosti, imperialismu a duchovnosti!“

Tato strana je známá tím, že se uchyluje k odporné antisemitské demagogii. Během druhé čečenské války odsuzovala všechny úvahy o míru jakožto podlehnutí „čečenskému terorismu“ a podporovala rasistickou politiku vůči Kavkazanům ve velkých ruských městech. Členy této strany je mnoho ředitelů továren; z většiny z nich se staly „korupční kapitalisté“ a buď rozkradli nebo převzali vlastnictví svých podniků.

V současné době zůstaly byrokratickými degenerovanými dělnickými státy pod vládou stalinistických stran pouze Kuba a Severní Korea. Bez ohledu na nápadné rozdíly mezi nimi – Castrův režim ještě pořád vykazuje mnoho rysů svého populistického původu v antiimperialistické revoluci v roce 1959, zatímco „dynastie“ Kimů vede ultrastalinistickou totalitářskou diktaturu zavedenou Stalinem a Mao Ce-Tungem – dělnickou demokracii nenajdeme ani v jednom.

Nicméně uvnitř svých hranic drží dosud kapitalismus na uzdě a brání se americkému úsilí o znovuzavedení „volného“ trhu. Revolucionáři musí těmto zemím poskytnout aktivní solidaritu proti restauraci kapitalismu, kontrarevoluci a imperialistické ekonomické a vojenské agresi.

Nicméně i zde čas hraje proti parazitické byrokracii. Buď dělníci tuto vládnoucí kastu svrhnou a ustaví vládu demokratických dělnických rad nebo je tato kasta vydá do rukou imperialismu. Je třeba klást odpor každému omezování demokratických práv dělníků a lidových mas a je třeba vybojovat ženská práva a práva gayů a lesbických žen. Každá tajná dohoda s imperialisty a jejich korporacemi musí být odhalena a musí být poukázáno na selhání byrokratického plánování. Pouze touto cestou můžeme zabránit tomu, aby tyto země rozšířily řady restauracionistických (kapitalismus obnovujících) států.

Porážka stalinismu a jeho přetrvávajícího vlivu v dělnické třídě je stále naléhavou nezbytností. Socialismus se už nikdy nesmí stát synonymem pro slepou uličku byrokratismu, ale musí představovat vládu dělnických rad, demokratické plánování, internacionalismus a emancipaci lidstva.

Antikapitalistické hnutí

V posledních letech 20. století se v Severní Americe, Evropě a některých polokoloniích vyvinula nová vlna otevřeně antikapitalistických bojů. Cíl svého nepřátelství popisují různě jako „korporační globalizace“, „neoliberalismus“ nebo nejpřesněji „globální kapitalismus“. Vlna protestů otrásla globálními setkáními neoliberální elity. V Seattlu si masové demonstrace v roce 1999 vynutily ukončení summitu WTO. Následovaly protesty proti setkáním MMF, Světové Banky, Světového ekonomického fóra a G8 po celém světě. V roce 2001 pochodovalo v Janově na 300 000 lidí tvář krvavé represi.

Nové antikapitalistické hnutí se staví proti určitým rysům globalizace a imperialismu, například proti obrovské zátěži zahraničního dluhu neimperialistických zemí či proti privatizaci veřejných služeb. Hnutí se staví proti škrtům sociálních dávek a veřejných výdajů, které požaduje vyděračská politika MMF, a proti taktice, kterou WTO vnucuje volný obchod zemím chudého Jihu, kterým jsou drceni konkurenti velkých korporací. Antikapitalisté se zároveň staví proti zavedení Spojenými státy naplánovaného „nového světového pořádku“ a „válce proti terorismu“.

Antikapitalistické hnutí je spojenectvím rozličných společenských sil a tříd. Zahrnuje politické strany střední třídy, jako jsou Zelení, akademické kritiky globalizace a liberální instituce, jako je mnoho nevládních organizací bojujících proti chudobě, zaostalosti a globální nerovnosti. Program těchto nevládních organizací aktivních v antikapitalistickém hnutí je pestrou paletou od volání po větších státních investicích do infrastruktury až po požadavek substituce dovozu (strategie nahrazování dovozu domácí výrobou) v zemích Třetího světa. Stejně tak, jak jsou jejich cíle utopické, tak většina jich omezuje i svou taktiku na legální a nekonfrontační metody. Odmítají politiku založenou na třídním základě a místo toho prosazují širokou koalici „občanské společnosti“, která omezí moc korporací.

Volání po zdanění devizových obchodů a uzavření „daňových rájů“ stěžuje po povrchu privilegii kapitalistů a ponechává jejich třídní moc nedotčenu. Toto křídlo hnutí se tak přijmutím patronátu od reformistických stran, jako je francouzská Socialistická strana, italská Demokratická levice nebo brazilská PT snaží oživit reformismus.

To vše se spojilo ve Světové sociální fórum, založené v brazilském Porto Alegre. Jasným záměrem liberálního křídla hnutí je omezit veškeré akce na čistě legální protesty. Dříve či později bude usilovat o nasměrování mas mobilizovaných antikapitalistickým hnutím do slepé uličky parlamentaristů. Zabránit tomu a porazit zástupce liberální buržoazie uvnitř antikapitalistického hnutí je ústředním úkolem boje.

Antikapitalistické hnutí zahrnuje také radikálnější části hnutí pracujících: bojovné odbory, levé reformistické strany, bývalé stalinistické strany, váhavé centristy a revoluční trockisty. Vtáhlo i bojovné organizace domorodých obyvatel a chudých rolníků.

Na levém křídle tohoto hnutí najdeme radikální populisty, ekology a anarchisty. Tyto síly určitě chtějí zničit moc korporací a státu, ale zároveň odmítají k tomu nezbytnou taktiku a strategii. Právě tyto síly daly hnutí název antikapitalistické. Jejich program je ale naprosto utopický. Chtějí „návrat“ k místnímu hospodaření v malém měřítku, které bude založeno buď na soukromém vlastnictví nebo decentralizovaných družstvech. Především ale odmítají nejdůležitější prostředek k porážce kapitalismu – převzetí moci dělnickou třídou.

Antikapitalistické hnutí je ve varu. Může se rozpadnout, stát se obětí své vlastní nesoudržnosti; může se stát nástrojem opětovného rozvoje mezinárodního reformismu; nebo se může rozvinout do vyšší fáze tím, že se spojí s hnutím zrevolucionarizovaných dělníků a se spojeneckými hnutími utlačovaných a vykořisťovaných.

Abychom využili příležitosti, kterou představuje opětovný vznik masového antikapitalismu, potřebuje dělnická třída a revoluční mládež především organizaci s jasnou linií. Z beztvareho chaosu soupeřících cílů a metod musí být vykován jednotný cíl. Je třeba jasného akčního programu a nové globální strany, aby se spojilo množství současných bojů ve společný cíl revoluce.

Staré iluze nových anarchistů

V posledních letech 20. století v Severní Americe a Evropě znovu ožil jako politická síla anarchismus. Tváří v tvář kolapsu východoevropských režimů a posunu sociálně demokratických a labouristických stran k neoliberalismu poskytl radikální alternativu mladým lidem, kteří chtějí vybudovat lepší svět. Nový anarchismus vzešel z radikálně ekologických hnutí a organizací jako Reclaim The Streets (Ulice lidem!). Byl silně proti státu a antiautoritářský, často vidí tradiční levice jako stejně velkého nepřítele jako kapitalismus.

Bez ohledu na různorodost jeho forem je jakýkoli anarchismus ze zásady proti státu: anarchisté jsou proti kladení požadavků na kapitalistický stát i proti vytvoření nového dělnického státu. To pramení z jejich odmítání autority, které sahá od individualistické opozice ke všem autoritám až po naléhání „anarchokomunistů“ na omezení organizace dělnické třídy na tu nejvolnější federaci místních autonomních skupin. Nový anarchismus, který se objevil v 80. a 90. letech 20. století, zdůrazňuje maximální míru autonomie pro jednotlivce a spontaneitu v boji.

Většina anarchistů správně chápe, že úkolem státu v kapitalistické společnosti je bránit kapitalistickou třídu. Ale odmítají uznat, že před sociální revolucí je pro třídní boj dělníků podstatné snažit se donutit tento stát k ústupkům dělnické třídě (kratší pracovní den, minimální mzda, zdanění bohatých, demokratická práva, atd.). Dokonce odmítají částečné požadavky, které destabilizují stát a pomáhají ho rozbít (přechodné požadavky).

Proto je pro důsledné anarchisty nepřijatelné kandidovat nebo hlasovat ve volbách dokonce i tam, kde kandidát používá tuto platformu pro agitaci za revoluci, protože to údajně „upevňuje iluze“ ve stát a autoritu. To znamená, že se anarchisté systematicky straní důležitých okamžiků, kdy společnost jako celek debatuje politická témata. Místo toho zvěřejňují abstraktní odsudky všech politiků a vyzývají lidi, aby nechodili k volbám. To vedlo „nejdůslednější“ anarchisty k úplnému odmítnutí boje za reformy, jako je znovuznárodnění veřejných služeb nebo dokonce požadavku zdanění bohatých, obranu demokratických práv nebo podporu utlačovaných národů v jejich boji za nezávislost. Jak to, že mohou být proti takovým základním pokrokům pro dělnickou třídu? Protože klást požadavky na stát znamená „uznat“ legitimitu státu.

Proti „pasti“ volebních urn nabízejí reformismus ve stylu „do it yourself“ (udělej si sám) na místní úrovni, který nutně postrádá zdroje národního státu i či dokonce jen obcí. Tento reformismus je tudíž nutně drobný ve svém rozsahu a na okraji či za zády společnosti. Proto nemůže být nikdy skutečnou konfrontací reformismu v boji za praktická zlepšení života a podmínek mas dělníků, rolníků a městské chudiny.

V neposlední řadě anarchisté nedokázali rozpoznat, že ve státě založeném na demokratických dělnických radách může dělnická třída řídit společnost. Jak může být poražena vysoce centralizovaná moc kapitalismu něčím jiným než centralizovanou organizací dělnické třídy? To je otázka, na kterou anarchismus nikdy nenašel a nikdy nenajde odpověď. Anarchisté si přejí „zrušit stát“ jako první krok revoluce, ale nevidí, že ztráta centralizované státní moci neukončí odpor kapitalistické třídy. Můžeme očekávat dlouhou a hořkou občanskou válku, kde bude zapotřebí centrální koordinace, centrální rady delegátů místních dělnických rad, vlády a armády. Není to nic víc ani míň než diktatura proletariátu, kterou anarchisté zhrozně odmítají a dokonce proti ní se zbraní v ruce v Rusku v letech 1917-21 bojovali.

Jejich celková perspektiva je utopická – nemá žádné spojení s praktickými denními potřebami pracujících. Ve skutečnosti pak ale mnoho anarchistů samozřejmě podporuje odborářské boje, dokonce i reformismus na místní úrovni, bez ohledu na jeho „autoritářské“ a byrokratické vedení. Podobně když jde při volbách o velké otázky, jako byla hrozba fašismu ve 30. letech 20. století, kapitulovaly masové anarchistické síly před „politikou“ a dokonce v roce 1936 vstoupily ve Španělsku do kapitalistické vlády.

Anarchisté fetišizují „přímou akci“ – blokády, protesty v sedě, bitky s policií. Často se odmítají zapojit do „pokojných“ masových mobilizací, které takovouto taktiku nezahrnují. Tím se vyhýbají úkolu boje proti reformistickým vůdcům a získání jejich stoupenců pro skutečnou masovou „přímou akci“ – politické stávky, bojkoty, okupace, organizovanou sebeobranu.

Různé směry anarchismu mají různý přístup k odborové aktivitě. Nový anarchismus dělá sektářskou

chybu, když odmítá odbory jako organizace boje, čímž se ve skutečnosti obrací zády k dělnické třídě. Jiní dělají tu chybu, že chtějí vybudovat své vlastní „čisté“ anarchistické odbory, čímž znovu opomíjejí úkol ovlivnit členy existujících masových organizací. Stejně chybná je oportunistická praxe „workeristického“ (fetišizujícího dělníka takového, jaký je za kapitalismu) křídla anarchistického hnutí, které k odborům přistupuje nekriticky.

Především však odmítáním organizovat politické strany dělnické třídy – nikoliv pouze byrokratických stran, ale také stran založených na dělnické demokracii – jsou anarchisté proti nejdůležitějšímu nástroji svržení kapitalismu.

Stejně jako v případě úlohy dělnického státu nedokáže anarchismus porozumět úloze revoluční strany. Když je revoluční strana popisována jako avantgarda, tak to znamená, že poskytuje revoluční vedení masám dělnické třídy, nikoliv že úzká elita vnucuje svou vůli většině. Pouze skutečný demokratický centralismus může poskytnout pevné vedení a organizaci masám dělnického hnutí, zatímco toto vedení zůstane odpovědné masám. Revoluční strana také může spojit třídně neuvědomělejší dělníky do kolektivní akce a konfrontace reformistických myšlenek odborových předáků a buržoazních stran.

Zatímco anarchosyndikalisté prosazují utopii jedněch velkých odborů a jedné velké stávky, která předá hospodářství do rukou odborů a změni společnost ve svobodnou federaci místních komun, někteří postmodernismem ovlivnění anarchisté se zaměřují na partyzánskou válku drobných přímých akcí proti kapitalismu, koordinovaných přes alternativní média. Někteří dospěli až k fatalistickému závěru, že „bestii“ nelze zničit a že nejlépe udělají, když si najdou enklávu, kde by mohli prožít svou utopii. Ve skutečnosti ale každou místní alternativní komunitu může kapitalismus napadnout a zlikvidovat dávno před tím, než by se snad stala ohradením kapitalistické nadvlády.

Řešení, které anarchismus tradičně nabízí v otázce organizace, je federace samosprávných kolektivů nebo komun. Avšak federalismus je slabá a problematická myšlenka. Bez úplného souhlasu všech jednotlivých a oddělených kolektivů následovat regionální nebo celostátní rozhodnutí může menšina účinně vydírat většinu nebo ještě hůř si jít jednoduše vlastní cestou. To by bylo katastrofální nejen v období občanské války, ale i pro zajištění efektivní výroby a distribuce zboží. Z vyjednané „koordinace“ úplně samosprávných výrobních jednotek by ve sféře distribuce nevyhnutelně vzešel trh, který by následně vedl ke vzestupu majetných tříd a měl by naprosto „nesamosprávný“ následek – třídní panství. Federalismus je sám o sobě utopickým řešením velmi reálného problému – jak se má dělnická třída organizovat od toho nejmenší výboru pro akci po společnost jako celek.

Teorie anarchismu je prostoupena myšlenkami spontánních a neřízených sociálních revolucí. Historie však jasně ukázala, že bez uvědomělého revolučního vedení všechny takové pokusy vrátily moc zpátky do rukou kapitalistů. Konfrontování se vstupem masových anarchistických odborů (CNT) do buržoazní vlády a s praktickými úkoly občanské války rozpoznali radikálnější anarchisté jako Přátelé Duruttiho během Španělské občanské války tuto slabinu anarchismu a rozešli se s jeho programem, když namísto něj volali po revoluční juntě a vládě dělnické třídy.

Vliv nových forem anarchismu má ničivé následky na schopnost organizovat masové akce. Mnoho z nich odmítá princip hlasování a trvá místo toho na „dosažení konsensu“. To znamená, že buď zvítězí ten nejomezenější a nejmírnější návrh, na kterém se všichni shodnou, nebo jsou v debatě zvýhodněni ti nejhlasitější. Demokratická koordinace masových organizací a demonstrací je nahrazena „afinitními skupinami“, kde má malá skupina kamarádů stejnou váhu v diskusi jako masové organizace dělnické třídy. Nejničivější je zákaz účasti stran dělnické třídy v hnutích, jako jsou sociální fóra – směr, který podporují nevládní organizace a dokonce některé reformistické strany samotné, stejně jako anarchisté na základě „odmítání politiky“ nebo zastavení „autoritářských organizací“.

Anarchisté se nedokáží shodnout ani na použitých metodách boje, o čemž svědčí jejich divoké debaty o násilí na demonstracích. Někteří úplně odmítají násilí jako takové, protože je z podstaty autoritářské – tento trend spočívá v pevném odmítání vidět realitu. Jiní zase přisuzují násilí téměř mýtickou moc, která jednotlivce osvobozuje od paralyzujícího respektu ke státu a soukromému majetku. Zde se názory třísíti na vzájemně si odporující strategie nenásilných přímých akcí na jedné straně a symbolického ničení majetku nebo dokonce vyprovokování sil států na straně druhé. Ani jedna strana nechápe úlohu násilí v revolučním boji – jako něčeho, co se připravuje a řídí skrze budování masových organizovaných dělnických a lidových bojových sil.

V neposlední řadě nebyl anarchismus schopen vyvinout program, který by sjednotil větší počet lidí a

koordinoval by jednotlivé akce do soudržné strategie pro zničení kapitalismu a jeho státu. Výsledkem je, že existuje téměř tolik variant anarchismu, jako je anarchistů. Anarchismus se opakovaně kříží s jinými politickými směry – nejčastěji s populismem, ale také s buržoazním liberalismem, nacionalismem a dokonce stalinismem (části hnutí autonomů v Německu a Itálii).

Na každé úrovni – pokud jde o strategii, taktiku a organizaci – je tedy anarchismus slepou uličkou.

Populismus proti lidu

V některých polokoloniálních zemích a v regionech nejvíce postižených neoliberalismem a globalizací se jako masová síla znovuobjevil populismus, navíc s odezvou v antikapitalistickém hnutí na Západě, obzvláště po objevení se zapatistů v Mexiku v polovině 90. let.

Populismus má dlouhou historii. V posledních sto letech se masové populistické strany objevily v USA, v Rusku a v Latinské Americe. Intelektuálové, reagující na utrpení rolnictva, drobných farmářů a venkovské chudiny, rozvinuli radikální, v některých případech dokonce revoluční, hnutí proti bohatým a mocným.

V Latinské Americe se zastávali původního obyvatelstva proti bělošským elitám. Vedle farmářů se snažili populisté získat sociální základnu i v dělnické třídě, nižších vrstvách střední třídy a u na domácí trh orientovaných „vlasteneckých“ kapitalistů. Tyto třídy společnosti sloučili do společné kategorie „lid“.

Vyhlášeným nepřítelem populistů byly velké monopolní korporace, finančníci a bankéři, velcí kapitalističtí rančeři a agropodniky. V Latinské Americe soustředili svůj útok na „oligarchii“ latifundistů (velkých vlastníků půdy), na bankéře a na tu část obchodníků a kapitalistů, která jednala jako agenti imperialismu. Latinskoamerický populismus vyvinul strategii průmyslového rozvoje prostřednictvím substituce dovozu, prosazování státních služeb a odvětví, což jsou prostředky v mnoha směrech podobné těm, jejichž využívání zahájila sociální demokracie v Evropě. Populismus také inklinoval k tomu vytvářet kult charismatického vůdce, známého jako caudillo, kolem takových postav, jako byly Lazaro Cardenas (Mexiko) a Juan Peron (Argentina).

V meziválečných a poválečných letech představovaly strany jako APRA v Peru, PRI v Mexiku, Justicialisté v Argentině a MNR v Bolívii radikální „antiimperialistické“ síly. Úspěšně přivázaly dělnickou třídu k populistické koalici – nejprve díky radikalismu a skutečným sociálním reformám, později ale hlavně pomocí integrace odborové byrokracie a rozbujelému klientelismu (politické přízni).

V letech dlouhé poválečné hospodářské konjunktury se mnoho populistických stran stalo běžnými buržoazními stranami – přes svou nacionalistickou rétoriku a podporu „rozvoje“. V 80. a 90. letech však jedna po druhé ustoupila neoliberalismu a opustila rozvojové programy, stejně jako sociální demokracie v Evropě.

Po roce 1994 se začala objevila nová vlna populismu. Byla posílena vznikem zapatistů v mexickém státě Chiapas, rekrutujících se z chudých bezzemků, bojujících proti nadnárodním agropodnikům a rančeřům. Nejedná se o tradiční partyzánské hnutí, jeho cílem není „převzetí moci“. Místo toho prosazuje osudnou strategii podněcování společenských hnutí, která obklopi, překonají a nahradí stát. Ve Venezuele se zase s podporou městské chudiny a části armády dostal k moci typičtější caudillo Hugo Chavéz.

Problém populismu spočívá v tom, že oslabuje třídní nezávislost dělnické třídy, činí jí závislou na „spasitelích shora“ a snaží se jí přesvědčit, že vlastenecká část třídy kapitalistů je jejím spolehlivým spojencem. Nevyhnutelně se tak omezuje na rozvoj národního kapitalismu.

Také ve Východní Evropě se po pádu stalinismu objevila celá řada populistických stran. Nebezpečí vzestupu populismu v bývalém SSSR je výsledkem početního úpadku průmyslového proletariátu, nárůstu půdu vlastnického rolnictva a velkého množství trvale nezaměstnaných.

V současnosti mnoho aktivistů v antikapitalistickém hnutí pod vlivem myšlenek populismu věří, že pokud dělnická třída vyhlásí svou vedoucí roli v boji, tak to nějakým způsobem „rozdělí lid“. Stěžují si, že vedení dělnické třídy nějakým způsobem „vyloučí“ ostatní společenské síly, které je třeba získat pro boj proti kapitalismu. Opak je však pravdou.

Kdykoliv se dělnická třída dostala do čela boje, tak se masy nikoliv rozdělily, ale naopak sjednotily daleko pevněji než kdy předtím. Upevněním spojení s dělnickou třídou se stávají rolníci a městská chudina nikoliv slabší, ale silnější – spojili se totiž se společenskou silou s disciplinou a kolektivní silou schopnou zastavit kapitalismus a vytvořit společenský řád založený na spolupráci.

Proto populismus nevede k jakési idealizované vizi „jednoty lidu“, nýbrž umožňuje liberální inteligenci a

„radikálním“ kapitalistickým politikům vést hnutí zpět k podpoře kapitalismu. Populismus je dnes stejně jako v minulosti v konečném důsledku zaměřen proti lidu.

Islamismus – antiimperialistická síla?

Selhání sociální demokracie, stalinismu a světského nacionalismu zničit panství imperialismu vedlo k vzestupu radikálních islamistických hnutí v arabských zemích, střední Asii a po celém světě. Na Blízkém Východě a v Severní Africe zemích vyrostl islamismus na úkor poražených světských nacionalistických sil.

Islamismus byl po desetiletí protisovětskou silou – v 80. letech byl v Afghánistánu, Pákistánu i jinde nástrojem USA. Avšak uchopení moci islamisty v Iránu, příjezd amerických vojsk do Saudské Arábie, dopady globalizace a především izraelské represe vůči Palestincům přeorientovaly islamismus na protiamerickou sílu, která si osvojila radikální, „antiimperialistickou“ rétoriku a v jistých zemích se dokonce vydala cestou ozbrojeného boje proti americkým a imperialistickým silám.

Když islamistická hnutí jako například Hamás v Palestině vedou akci proti imperialistům a izraelským okupačním silám, měla by s nimi dělnická třída vést koordinované akce a bránit je před represemi. Na západě se muslimské organizace a komunity, včetně islamistů, připojili k masovým hnutím proti Spojenými státy vedené „Válce proti terorismu“. Také zde by měla dělnická třída usilovat o společnou akci s těmito hnutími proti imperialistické válce a rasismu, bránit právo muslimů na praktikování své víry bez obtěžování a zastrašování. Zvláště musíme odmítnout islamofóbní, „orientalistickou“ ideologii, která je v současnosti prosazována ultrareakcionáři a křesťanskými pravičáky v USA i jinde, že islám je ze své podstaty daleko reakčnější náboženství než ostatní světová náboženství, a měl by být vymýcen z „civilizované“ společnosti v rámci novodobé křížové výpravy.

Ale v každém okamžiku a v každé zemi je předpokladem pro společnou akci s islamistickými hnutími, že dělnické organizace nepřijmou žádné omezení své svobody akce, agitace a propagandy – včetně propagandy proti reakční politice islamistů.

Celková strategie islamistů je sociálně reakční. Nepřátelství vůči ženským právům a všem světským a demokratickým svobodám z nich bez ohledu na sociální demagogii činí nepřátele osvobození chudých, vykořisťovaných a utlačovaných. Pokusy zavést právo šar'ija zasahují všechny svobody lidí, právo hlasovat, sdružovat se, organizovat se a praktikovat jakékoliv náboženství si zvolí... nebo vůbec žádné. Tam, kde islamisté poukazují na zla moderního západního kapitalismu, nedělají tak z pokrokového stanoviska socialistického vývoje a lidské svobody, ale z reakčního pohledu kléru, starých majetných tříd a vlastníků půdy. Jejich cílem je společnost prosycená vykořisťováním a útlakem. Také jejich podpora sociální pomoci chudým je zaplácena vysokou cenou – klerikální kontrolou společenských vztahů i soukromého života. Jejich postoj k organizacím dělnické třídy – politickým stranám, odborům a sdružením – je naprostou opozicí, až po využívání eskader smrti. Podporujeme dělnickou sebeobranu proti islamistické reakci a jsme za svržení islamistických režimů a jejich nahrazení vládou dělníků a rolníků.

Islamismus nejsilněji apeluje na radikální mládež Blízkého Východu a evropskou mládež afrického či asijského původu svou antiimperialistickou rétorikou a svým odsuzováním světských sil za jejich kompromisnictví s imperialismem a sionismem. V konečné analýze je ale i toto podvod. Tím, že jsou proti metodám masového dělnického boje, se islamisté fakticky snaží zablokovat jedinou sílu, která může zlomit panství globálního kapitálu a jeho místní zástupce. Místo toho se často uchylují k plošnému teroru proti civilnímu obyvatelstvu. To pomáhá imperialistům tím, že to poskytuje záminku ke kruté represí. Zároveň to dezorganizuje masy, nutí je spoléhat se na elitářské partyzánské organizace jako na svou spásu, místo toho, aby se spoléhali na vlastní sílu a vlastní demokratické organizace. Avšak revoluční odsouzení islamistického terorismu nemá nic společného s pokryteckou „civilizovanou morálkou“ státních teroristů, jako jsou Bush, Blair a Putin. Pro ně do kolony „terorismus“ spadají všechny síly použité lidem a nepřátelské jejich zájmům. Vedle akcí USA v Iráku, Ruska v Čečensku nebo Izraele v Džaninu, je Usáma Bin Ládín ubohým amatérem.

Kdekoliv jsou islamisté nebo fundamentalisté u moci – v Saudské Arábii, Iránu či Pákistánu – jednájí jako zástupci kapitalistické třídy a kompromisu s imperialismem. Jediná strategie, která může zajistit svobodu, je ta založená na nezávislé akci dělnické třídy, prosazující demokratická práva a sociální emancipaci pracujících, žen, chudých rolníků a mládeže a sjednocující boj proti imperialismu s bojem za svržení národních kapitalistických tříd a jejich režimů, ať už nacionalistických, baasistických, vojenských či islamistických.

Program přechodných požadavků

Podstata přechodných požadavků

Od svého vzniku je revoluční hnutí konfrontováno s problémem, jak spojit každodenní boje dělnické třídy v rámci kapitalismu s bojem za jeho svržení.

Milióny dělníků požadují vyšší mzdy, kratší pracovní dobu, lepší zdravotní péči a školství. Ale i když jsou tyto reformy vybojovány, jsou pouze dočasné. Jakmile poleví naše pozornost, kapitalisté se je okamžitě pokusí zrušit. Postupné reformy nás nikdy nemohou úplně zbavit kapitalistického vykořisťování.

Na druhou stranu pokud se revolucionáři omezí pouze na propagandu za socialismus a nebudou se účastnit bojů za reformy, nikdy nezískají v dělnické třídě masový vliv.

Abychom se vyhnuli této pasti, je třeba okamžité boje pracujících transformovat tak, aby odpovídaly bezprostředním potřebám a zároveň konfrontovaly moc kapitalistů jako takovou. Je potřeba útočit na základní pilíře kapitalistické moci: na právo najímat a propouštět, na obchodní tajemství, právo managementu rozhodovat, na kontrolu pracovního procesu, na vlastnictví a na kontrolu nad pracovišti a zdroji. Pro tento účel vyvinulo revoluční hnutí myšlenku přechodných požadavků. Program přechodných požadavků slouží jako most mezi každodenními, částečnými boji a bojem za socialistickou revoluci. Tyto požadavky jsou tou nejefektivnější cestou jak pro obranu proti kapitalistům, tak i pro boje přímo proti podstatě systému jako takového.

Přechodné požadavky prosazují vznik nových organizací dělnické kontroly a přímo konfrontují kapitalistické vlastnictví a řízení. Pomáhají přeměnit organizace dělnického hnutí a uvědomění dělníků. Každý přechodný požadavek ztělesňuje boj za určitý prvek přímé dělnické kontroly nad pracovištěm nebo nad celou společností.

Globalizace zdola

V éře globalizace musíme bojovat od počátku nejen na místní, ale na světové úrovni.

Současný trend ke společné akci proti nadnárodním zaměstnavatelům je nesmírně pokrokový. Toto organizování se na mezinárodní úrovni také vytváří příznivé podmínky pro obnovení těch národních dělnických hnutí, která utrpěla těžké porážky a zažila strmý pád. Úkolem revolucionářů je dát tomuto hnutí uvědomělou a bojovnou podobu.

Potřebujeme vytvořit spojení mezi dělníky v rámci nadnárodních korporací a jejich lokálních poboček a mezi dělníky v podobných odvětvích. Tyto vazby musí být vytvořeny nejen mezi oficiálními odborovými svazy, ale také na úrovni pracovišť, mezi řadovými dělníky.

Potřebujeme mezinárodní boj proti nadnárodním korporacím. To znamená, že musíme organizovat koordinované akce, které budou zaměřeny na přerušení návaznosti výroby a marketingových systémů. Od prvního dne každého jednotlivého boje se musí rozvinout solidární akce. Podobně, pokud celá národní dělnická hnutí v Druhém a Třetím světě vstoupí do akce proti „programům strukturálního přizpůsobení“, které prosazuje MMF, nebo pravidlům WTO, musí dostat plnou podporu od odborů z „Prvního“ světa. Solidární akce se nesmí omezit na vyjádření podpory vedoucími orgány. Musí přerušit v masové akci, např. v bojkotu pochybných firem a odmítnutí pracovat s jejich zbožím, ve vysílání mezinárodních delegací a ve stávkách a okupacích pracovišť.

Pokud dojde k napadání odborů ze strany jejich národních vlád, je nutná okamžitá solidární akce. Ta nevytvoří pouze novou, internacionálně uvědomělou identitu v rámci mezinárodní dělnické třídy, bude to zároveň signál politikům a šéfům korporací, že končí éra ústupků, privatizací a deregulací.

Musíme bojovat proti bezmeznému konkurenčnímu boji korporací globalizace. Místo toho musíme zlepšit pracovní, environmentální, sociální a lidsko-právní podmínky na dosud nejvyšší dosaženou úroveň. Boje za zvýšení mezd, proti dětské práci, za uznání odborů a demokratická práva by měly být ve středu našich aktivit. Je třeba donutit korporace, národní státy, regionální bloky a mezinárodní finanční autority, aby uznaly požadavky na minimální podmínky – a to nejen pouze v podobě chart pracovních práv, ale i za dělnickou kontrolu nad pracovními podmínkami, minimální mzdou, sociálními podmínkami, odborovými a demokratickými právy. Kdekoliv existují zákony, regulace a garance poskytovány státem a zaměstnavateli, musíme být připraveni prosadit jejich uplatňování v praxi pomocí masových akcí.

Musíme otevřít všechna národní a mezinárodní fóra, ve kterých se skutečně rozhoduje, inspekcím zástupců dělníků, rolníků a chudých. Musíme bojovat za přístup k elektronickým datům bank a nadnárodních korporací. To znamená podporu a obranu všech, kdo z těchto korporacích pevností vynášejí utajované informace.

Odbory si na korporacích musí celosvětově vynutit standardy pro bezpečnost, sociální zajištění a vzdělání. Musí navrhnout celosvětovou chartu práv a pracovních podmínek a musí jednotně bojovat za její prosazení v každé zemi i v každé nadnárodní korporaci. Musíme se postavit uzavírání závodů nebo přesunu výroby nadnárodních firem ze zón s levnou pracovní silou do těch s ještě levnější pomocí solidárních akcí a politických kampaní za vyvlastnění firem bez náhrady, pokud se odmítnou podřídit dělnickým požadavkům.

Dělníci musí bojovat nikoliv za staré „vládní regulace“ nebo kapitalisticky prováděné znárodnění, ale za skutečné zespolečnění – tj. kolektivní, demokratické společenské vlastnictví na každém pracovišti, rozšířené na všechny podniky v národních i mezinárodních měřítku. Toho lze dosáhnout pouze bojem za znárodnění závodů bez náhrady a za dělnickou kontrolu nad každým podnikem, nad výrobou a rozdělováním výrobků i služeb.

Musíme odhalit nadvládu velkých korporací a jejich rozsáhlé korupční praktiky v místní, národní i mezinárodní politice. Musíme odpoutat organizace dělníků a chudých rolníků od kapitalistických stran tím, že ukážeme jejich neschopnost splnit naše požadavky. Potřebujeme vybudovat nové strany dělníků a rolnické chudiny, jejichž síla netkví ve sponzorských darech korporací, ale opírá se o „ulice“ a pracoviště. Naše dělnické strany se mohou zúčastnit voleb a usilovat o získání veřejné podpory pro tento akční program, ale budou vždy vysvětlovat, že prostřednictvím voleb nelze získat skutečnou moc ve společnosti.

Musíme otevřít světová média masám. V podobě médií odborů, rolnických organizací, antikapitalistů na Západě a komunit ve Třetím světě, včetně široce používaného internetu, již byla zdola vytvořena nová zbraň. Ačkoliv informace sama o sobě není silou a kapitalistický systém nemůže být rozbit pouze samotnými partyzánskými médii, musíme přesto bránit alternativní média před nevyhnutelnými útoky státu a milionářských mediálních gigantů Murdochů a Berlusconiů. Naším bojovým heslem musí být – média pro miliony, ne pro milionáře. Naším cílem je vyvlastnit velké mediální společnosti a podřídit je dělnické kontrole.

Musíme bojovat za plánovaný, z hlediska životního prostředí udržitelný rozvoj Druhého a Třetího světa. Dokud nebude mít většina lidstva k dispozici čistou pitnou vodu, hygienu, elektřinu, zdravotní péči, základní a střední školství, je naprostou arogancí Prvního světa mluvit o „zmrazení rozvoje“ nebo o „nulovém ekonomickém růstu“. Můžeme snížit životní standard bohatých; můžeme snížit obrovské plýtvání hyperkonzumu Prvního světa; můžeme realizovat významné úspory omezením obrovského plýtvání v důsledku slepé výroby pro zisk; ale musíme zároveň zvýšit produkci životně nezbytných prostředků pro ty, kterým jsou v současnosti tyto prostředky odepírány.

V zemědělství musíme ukončit dominanci agrokorporací a velkostatkářů a omezit nadprodukcí pro „neznámé trhy“, tedy výrobu s nejistým odbytem. Změníme zemědělství tak, aby dobře sloužilo blahobytu lidstva v rámci jeho přírodního a společenského prostředí, nikoliv ziskům pro akcionáře agrokorporací, jako jsou Chiquita a Monsanto. Zemědělství musí plnit společenské cíle zajištění potravy pro všechny, zaměstnání venkovské populace a obnovy přírodního prostředí.

Zničme MMF, Světovou banku a WTO

Současné programy „odpuštění dluhu“ naprosto selhaly v pozvednutí miliard lidí postižených splátkami dluhů z chudoby. Dluhové otroctví musí být ukončeno a polokoloniální svět musí být odškodněn za plundrování jeho přírodních a lidských zdrojů. V zemích G7 musíme bojovat za bezpodmínečné a úplné zrušení dluhů všem zemím Latinské Ameriky, Afriky, jižní a východní Asie a Východní Evropy. V dlužnických zemích musíme bojovat za odmítnutí splátek jejich vlastními vládami.

Ani volný obchod, ani protekcionismus nejsou schopny za kapitalismu uspokojit potřeby lidstva a zajistit na této planetě blahobyt. Dokud bude existovat kapitalismus, budeme odmítat protekcionismus rozvinutých zemí proti výrobkům z globálního Jihu. Zde jsme stoupenci volného trhu. Zničme NAFTA, Společnou zemědělskou politiku (CAP) a ostatní ochranné nástroje imperialistických zemí. Podporujeme nicméně právo zemí Třetího světa bránit si svůj trh před levným dovozem

z imperialistických zemí.

Ale dělníci by neměli spojovat tuto svoji obranu se zájmy „své“ národní kapitalistické třídy a měli by odmítnout protekcionismus jako strategii, neboť soběstačný rozvoj se pojí s neúspěchem, jak se i vždy v minulosti ukázalo (např. v Indii v 60. letech). Odpovědi zaměstnavatelům, využívajících výhod „levné práce“ v Druhém a Třetím světě, není omezování jejich zboží celními bariérami, ale s využitím odborů a demokratického tlaku dosažení zvýšení mezd a zlepšení sociálních podmínek v těchto zemích na (a nad) úroveň Prvního světa.

Odboráři z imperialistických zemí musí zcela opustit požadavky na obchodní embargo a vysoká cla namířená proti kolegům dělníkům v polokoloniálním světě. Naopak, pro vybudování naší světové síly musí poskytnout plnou solidaritu všem dělníkům, kteří bojují v polokoloniích a v zemích bývalého „Východního bloku“ za odborová práva a vyšší mzdy.

Je třeba postavit se na odpor tlakům MMF a WTO na privatizaci infrastruktury a sociálních služeb, které v současnosti poskytuje stát. V místech, kde MMF a WTO uspěly, se staly dříve bezplatná voda, vzdělání a zdravotní péče pro miliony lidí nedostupnými. Tyto služby musíme bránit a dále rozšiřovat na náklady kapitalistů tím, že budou placeny ze zdaněných a zkonfiskovaných zisků. Cestu vpřed ukazují hrdinné bitvy proti privatizaci vodárenských a elektrárenských sítí v Latinské Americe a Jižní Africe, koordinované místními sociálními fóry a zahrnující všeobecné stávky, okupace, masové demonstrace a blokády silnic. MMF, Světová banka a WTO musí být zničeny a zástupci Jihu se musí okamžitě vyprostit z jejich moci a zbavit je legitimacy. Každé jejich zasedání musí být konfrontováno s masovými blokádami a protesty!

Boj s inflací a deflací

Jak inflace, tak i deflace jsou zbraněmi kapitalistů pro řešení krizí jejich systému na úkor dělnické třídy. Doufají, že zlomí kolektivní odpor dělníků tím, že je odsoudí ke každodenní mizerné individuální bitvě o chleba. Proti inflaci i deflaci stavíme heslo: „Ať platí bohatí!“

V podmínkách, kdy rostoucí ceny znehodnocují dělnické mzdy, jako například v Argentině v roce 2002, musíme bojovat za pohyblivou stupnici mezd. Ta musí zaručovat růst mezd vyrovnávající jakýkoliv vzestup životních nákladů dělníků a jejich rodin. Abychom zajistili účinnost tohoto opatření, měli bychom vybudovat organizace, které budou sledovat ceny. Delegáti do těchto organizací by měli být voleni na pracovištích, v chudinských čtvrtích, v organizacích pracujících žen a spotřebitelů a společně by vytvářeli index životních nákladů pracujících a chudých. Důchody musí být valorizovány proti inflaci a garantovány státem, nikoliv ponechány na milost akciovým trhům.

Za podmínek hyperinflace a masové nezaměstnanosti mohou tyto organizace prosazovat boj za převzetí supermarketů a ostatních obchodních domů k ochraně chudých a nezaměstnaných před hladověním. V delším horizontu nicméně znamená problém celkové kontroly nad zajištěním životních prostředků zavedení dělnické kontroly nad potravinářským průmyslem, velkými farmami, závody na zpracování potravin, dopravními a obchodními řetězci. V mnoha zemích to bude znamenat i zavedení přímých obchodních vazeb mezi dělníky a rolníky za účelem výměny zboží. To vyžaduje, aby vznikly dělnické a rolnické výbory, které budou kontrolovat ceny a distribuci.

Deflace – pád cen, je rostoucí nemocí rozvinutého světa v okamžiku, kdy praskají finanční a účetní bubliny. Dělníci trpí nárůstem svého dluhového zatížení a snižováním hodnoty svých budoucích důchodů kvůli krizí postiženým pojišťovnám. Stát musí převzít všechny soukromé penzijní fondy a ochránit hodnotu penzí, a to vše pod kontrolou odborů. Dluhy dělnických domácností by měly být odepsány a úvěrové společnosti znárodněny.

Pro vyřešení inflace a deflace musíme převzít kontrolu nad peněžní zásobou, tj. nad centrálními bankami a hlavními finančními skupinami, a prosadit jejich úplné znárodnění. Tím můžeme zabránit odlivu kapitálu do zahraničí, když se budou bohatí pokoušet vyhnout následkům své zničující politiky.

Bič nezaměstnanosti

Nezaměstnanost je průvodním rysem každé kapitalistické země. Pokles cen surovin na světových trzích, privatizace a „volný obchod“ pro nadnárodní firmy zdevastovaly v polokoloniích průmysl i zemědělství. Agrobyznys vyhnal miliony bezzemků do měst, kde tím, že nemohou sehnat práci, klesají ještě hlouběji, až do řad lumpenproletariátu.

I v imperialistických zemích racionalizace, privatizace a přesun práce do zemí s nízkými mzdami poslaly miliony lidí na hromadu nepotřebných. Naproti tomu my žádáme práci pro všechny. Toho může být dosaženo pouze bojovnou přímou akcí proti všem propouštěním a zavíráním továren. Musí dojít ke stávkám a okupacím továren ze strany postižených dělníků, k bojovným akcím organizací nezaměstnaných a solidárním stávkám těch, kdo ještě nejsou postiženi. Tyto akce si musí klást za cíl dosažení dělnické kontroly nad podniky.

Za režimu dělnické kontroly by měla být práce rozdělena mezi všechny dělníky v podniku, a aby to šlo uskutečnit, měl by být pracovní týden zkrácen. Šlo by o klouzavý počet hodin bez ztráty na platu. Pro nezaměstnané požadujeme buď práci nebo plnou mzdu – dávku v nezaměstnanosti na úrovni zajišťující zachování životního standardu dělníka a jeho rodinných příslušníků, o kterém bude demokraticky rozhodovat dělnické hnutí. Tato plná podpora by měla být požadována také pro všechny, které kapitalismus vylučuje ze společenské produkce na základě jejich věku, invalidity nebo nemoci.

Nezaměstnaní nesmí být při boji proti nezaměstnanosti bráni jen jako diváci či pomocníci. Piqueteros v Argentíně přijali taktiku blokády silnic, která zasáhla obchod a výrobu, takže kapitalisté prostě nemohli beztržně opustit své bývalé dělníky. Organizace nezaměstnaných dělníků se v mnoha zemích ukázaly být živou bojovnou sekci avantgardy dělnické třídy. Ale nezaměstnaní nemohou bojovat a zvítězit, pokud zůstanou sami. Potřebujeme bojovnou jednotu mezi nezaměstnanými a zaměstnanými.

Potřebujeme demokratické, masové hnutí nezaměstnaných dělníků, které bude mít finanční podporu od odborů, ale bude prostě kontrolovat ze strany byrokracie a bude mít plné zastoupení v dělnickém hnutí. Takové organizace budou hrát životně důležitou roli v tom, aby nezaměstnaní nepodlehli vlivům ideologie fašismu, rasismu, reakčního náboženství a nepropadli kriminalizaci nebo lumpenizaci. Jsou důležitým prostředkem při povzbuzení zaměstnaných dělníků k aktivnímu boji za obranu pracovních míst, stejně jako za místa pro jejich nezaměstnané bratry a sestry.

Za účelem integrace nezaměstnaných do pracovního procesu a poskytnutí jim společensky užitečné práce bojujeme neúspěšně za program veřejných prací pod dělnickou kontrolou, který bude placen kapitalistickým státem.

Během historie se každý náš požadavek setkal s nářkem, že si to naši vládcí „nemohou dovolit“. Když odmítnou naše požadavky na slušné mzdy ve státním sektoru nebo na lepší sociální služby s argumentem, že by se státní rozpočet dostal do schodku, pak odpovíme: „Zdaňte bohaté!“

Na bohaté by měla být uvalena silně progresivní daň z příjmu a z majetku. S tímto příjmem bude možné začít financovat potřeby mas. Zdaňte bohaté, nikoliv chudé. Nepřímé zdanění na zboží masové spotřeby a daň z příjmu uvalená na dělnické mzdy by měly být zrušeny. Pokud se bohatí pokusí skrýt svůj majetek nebo se vyhnout placení daní, pak musí být jejich majetek zkonfiskován.

Společenské vlastnictví a plánované hospodářství

Za kapitalismu revolucionáři brání státní vlastnictví proti privatizaci, protože dává otázkám najímání a propouštění nebo kvality služeb či výrobku celospolečenský charakter a ne charakter soukromého kontraktu mezi zaměstnavateli, zaměstnanci a spotřebiteli.

Právě z tohoto důvodu třída kapitalistů nechce státní vlastnictví, pouze ho toleruje v případech, kdy jsou zespolečenšeny dopady bankrotů firem, které jsou „příliš velké na to, aby mohly padnout“. Ale takto znárodněný průmysl nebo služby nejsou „socialistické“. Dokonce nejsou ani společensky vlastněné. Stát, který je vlastní, je pořád kapitalistickým státem a snaží se všemi prostředky o to, aby „veřejný sektor“ zajistil dlouhodobé zájmy zisku subvencováním cen základních surovin, dopravy nebo energie dodávaným velkým korporacím.

Skutečné společenské vlastnictví znamená, že výrobní prostředky, jakož i prostředky směny a dopravy patří společnosti, nikoliv akcionářům nebo autoritářskému státu.

Revolucionáři požadují znárodnění bank, klíčových finančních institucí, dopravních a veřejně prospěšných firem a hlavních průmyslových odvětví pod dělnickou kontrolu a bez jediného haléře na kompenzaci pro bývalé kapitalistické vlastníky. Požadujeme znárodnění všech podniků, které vyhlásují propouštění, odmítají platit alespoň minimální mzdu, odmítají dodržovat ochrannou dělnickou legislativu nebo se vyhýbají placení daní.

Až nebude v hospodářství žádné soukromé vlastnictví, „vlastnictví“ bude v rukou těch, kdo vyrábějí a těch, pro které se vyrábí, a to na příslušné úrovni: na lokální, regionální, národní a mezinárodní. Cokoliv bude moci být rozhodnuto na lokální úrovni, bude tak rozhodnuto. Na národní, regionální a světové úrovni bude probíhat široké rozdělování zdrojů a výměna výrobků.

Až nebude žádný konkurenční boj o zisk, žádná skrytá privilegia pro byrokraty nebo experty, pak nebude ani potřeba nic tajit. Informace o zdrojích a rozhodnutích budou dostupné všem.

Nebude fungovat jediný monstrózní byrokratický centrální plán, jaký existoval za stalinismu, kdy bylo vše rozhodováno z jednoho místa kastou privilegovaných byrokratů. Za skutečného socialismu bude existovat řada plánů na všech příslušných úrovních, kdy o každém bude rozhodnuto po debatě na základě dělnické a spotřebitelské demokracie.

Transformujeme odbory!

K posílení odborů jako nástroje boje a za účelem zlomení moci konzervativní odborářské byrokracie hájíme vytvoření řadových opozičních hnutí uvnitř a napříč odbory, která budou oddána těmto požadavkům:

- Volitelnost a odvolatelnost všech funkcionářů
- Plat funkcionářů na úrovni průměrné mzdy členů odborů
- Kontrola řadových akčních výborů nad všemi stávkami a stávkovými hlídkami
- Bojovné akce, nikoliv kolaboraci s buržoazií

Všechny stávky musí být pod kontrolou delegátů stávkujících dělníků.

Jedny odbory na závod, jedny odbory na průmyslové odvětví: podporujeme jednotu odborů na základě demokracie a třídního boje.

Podporujeme 100% členství v odborech a právo odborů zavést povinné členství v odborech jako podmínku pro získání zaměstnání v jakémkoliv podniku.

Bojujeme za naprostou nezávislost odborů na kapitalistickém státě, za ukončení státních omezení odborářské činnosti a za zrušení všech zákonů omezujících a trestajících akce v podnicích.

Bojujeme za tovární a podnikové výbory prosazující právo dělníků na kontrolu výroby. Bojujeme za zřízení mezioblastních a mezipodnikových výborů zástupců, které zničí úzké resortnictví a podkopou schopnost byrokracie brzdit tento boj.

Bojovní dělníci, za všech okolností usilující o vytvoření struktur řadového členstva pro přímé akce, by nicméně měli odolat pokušení úplně se „vykašlat na byrokracií“. Třebaže se to na první pohled může jevit jako radikální odpověď, fakticky jde o opuštění tlaku na byrokraty, protože se tím zbavujeme možnosti po nich požadovat rozchod s kapitalisty a pomoc dělnickým bojům. Tím je ztracena příležitost odhalit jejich skutečná selhání dělníkům, kteří ještě neporozuměli jejich reakční roli.

Aniž bychom jakkoliv zapomínali na prvořadou odpovědnost bojovných dělníků organizovat akce přímo zdola, aniž bychom jakkoliv vyjadřovali víru ve funkcionáře, iluzi v jejich odhodlání bojovat či v jejich oddanost věci dělnické třídy, požadujeme po všech odborářských vůdcích, aby se rozešli s kapitalisty a se svojí politikou třídního smíru. Chceme, aby opustili svá místa ve výborech a za zasedacími stoly se zaměstnavateli, své celonárodní a obecní státní úřady a přidali se k boji na ulicích a ve stávkových hlídkách. Trváme na tom, aby vložili finanční zdroje odborů nikoliv do financování buržoazních politiků, ale na podporu stávkujících a jejich rodin, na obranné fondy pro pronásledované bojovné odboráře, do kampaní pro vtáhnutí neorganizovaných dělníků do odborů.

Obhajujeme právo sociálně utlačovaných (žen, mládeže, rasových a sexuálních menšin) na zvláštní schůze uvnitř odborů.

Kdekoliv je to možné, obhajujeme boj uvnitř odborů, který by rozlomil sevření odborů reformistickými byrokraty. Avšak nevyhýbáme se ani, budou-li si to okolnosti boje vyžadovat, úplně rozluce s byrokratickým aparátem a zformování nových odborů.

Odbory jsou jednotnou frontou třídního boje. Členství v nich musí být otevřené dělníkům všech závodů i průmyslových odvětví, nesmí být omezené určitou politickou příslušností.

Nicméně slogan „politické neutrality“ odborů je podvodem na dělnících – v třídním boji nemůže být neutrality. Kdekoliv se toto heslo objevuje, může pouze pomoci kapitalistům a politickému monopolu

byrokracie uvnitř odborů. Bojujeme za odborářskou podporu politice revolučních dělníků a pomoc boji proti systému námezdního otroctví.

Výsledek tohoto boje závisí na síle a úspěchu frakcí revoluční strany a jejich sympatizantů v odborech. Proto požadujeme neomezené právo revolucionářů budovat v odborech politické frakce, jsme proti všem zákazům a omezením revoluční aktivity a za revoluční vedení odborů.

Dělnická kontrola a boj proti obchodnímu tajemství

Systém kapitalistického vykořisťování vyžaduje, aby šéfové kontrolovali každý aspekt výrobního procesu. Snaha o zvýšení produktivity a zisků ohrožuje bezpečnost, škodí zdraví a zintenzivňuje vykořisťování. Proto je dělnická třída stále více nucena nahradit kapitalistickou kontrolu dělnickou kontrolou, aby bylo možné splnit byť i jen základní a částečné požadavky. To v podstatě znamená bojovat za vetování plánů a činů šéfů, kdekoliv poškozují zájmy dělníků.

Dělnickou kontrolu nesmíme zaměňovat s „dělnickým samořízením“, „dělnickou spoluúčastí“ nebo spolurozhodováním (podle evropského pracovního práva). To je pouze snaha, často zákonem vynucená, o zatažení zástupců dělnické třídy do spoluzodpovědnosti za úspěch a ziskovost kapitalistického podnikání a o zachování obchodního tajemství. V časech prosperity tento systém zajišťuje, že výroba nebude přerušována stávkami. V časech krize, že odbory budou souhlasit s propouštěním, snižováním reálných mezd, tlakem na růst produktivity a koncem pevného vymezení pracovních povinností a pracovní doby.

Ale dělnická kontrola na úrovni pracoviště bude vždy neúplná. Kapitalisté strážejí před svými dělníky své plány a účty jako nejpřísnější tajemství. Proti obchodnímu tajemství tudíž požadujeme otevření všech podnikových bankovních účtů, účetních knih a počítačů pro dělnickou inspekci. Pokud takové vyšetřování odhalí skutečný bankrot, pak požadujeme zespolečenštění podniku pod dělnickou kontrolou, které bude prosazeno okupací. Zrušení obchodního tajemství je určeno k odhalení zkrachovalosti celého kapitalistického systému, jeho zkorumpovanosti, nepoctivosti a špatného řízení celého hospodářství, jeho parazitizmu, jeho tendence ničit bohatství, které vytvořili dělníci, a jeho značně nespravedlivé metody rozdělování tohoto bohatství.

Silně rostoucí využití vědy a technologií ve výrobě vyžaduje další formy dělnické kontroly. Protože zavedení nových technologií je podřízeno kapitálu, jejich následky jsou dělníkům stále více zatajovány. Dozvídájí se o nich pouze při racionalizaci, pracovním nebezpečí, intenzifikaci práce nebo ekologických haváriích. To znamená, že výbory dělnické kontroly, které se organizují na pracovištích, musí získat podporu a spolupráci od technických a vědeckých pracovníků.

Nejlepší formou organizace pro řízení boje za dělnickou kontrolu je tovární výbor či výbor na pracovišti. Tím, že organizuje všechny pracující na pracovišti bez ohledu na jejich řemeslnou, dílenskou, či odborovou příslušnost nebo členství, je tovární výbor schopen sjednotit celou pracovní sílu a nasměrovat ji k dennímu boji o kontrolu a proti moci ředitelské kanceláře. Nadto může hrát roli v boji za přeměnu samotných odborů v průmyslové svazy třídního boje. Tovární výbor musí být založen na přímé demokracii, s odvolatelnými delegáty, kteří jsou v denním kontaktu s dělníky a jsou voleni na pracovištích a masových mítincích.

Tyto orgány zavádějí na pracovištích režim dvojí moci a jejich přítomnost vyžaduje odpověď na otázku: „Kdo zde vládne? Dělníci, nebo šéfové?“. Samy o sobě jsou charakteristické pro období intenzivních třídních bojů. A tak jako dvojí moc ve společnosti nemůže přetrvat dlouhou dobu, aniž by bylo rozhodnuto ve prospěch jedné ze dvou proti sobě stojících tříd, je tomu stejně i v továrnách. Tovární výbor je nucen přejít do stále neohroženějšího útoku v boji za dělnickou kontrolu. Pokud tak neučiní, riskuje svůj zánik nebo začlenění. Dělnická kontrola musí být startovní rampou pro boj pracujících za prosazení své vlády nejen v továrnách nebo kancelářích, ale v celé společnosti.

Zlepšení našeho životního prostředí

Během historie znamenala lidská výrobní činnost zhoršení přírodního životního prostředí. Až do rozvoje kapitalismu byly tyto změny lokální a nepostihovaly většinu lidstva, ani planetu jako celek. Industrializace zdevastovala bezprostřední životní prostředí, ve kterém dělníci pracují a žijí, a proto vede dělnické hnutí boj za zlepšení těchto životů nebezpečných podmínek.

Kapitalismem řízená konzumní kultura znamená nadprodukcí a vytváření nesmírných hromad odpadů, otravujícího životního prostředí. Denně vymírají divoce žijící druhy, naše potraviny jsou pro dosažení nadvýroby postříkovány tunami jedovatých hnojiv a herbicidů, zatímco jsou ničeny výrobky, které nezapadají do představy supermarketu o dokonalosti. Ve stejnou dobu tlačí velké korporace, za účelem dosažení ještě masivnějších zisků, na vstup geneticky modifikovaných organismů do našeho potravního řetězce, hazardujícíe přitom s našim zdravím a životním prostředím.

Nadto hrozí kapitalistická industrializace a plundrování zásob nerostných surovin kvalitativní změnou nebezpečí ohrožujících život na naší planetě, neboť kapitalismus je první celosvětový výrobní způsob.

Růst produkce dokonce v 20. století vytvořil situaci, kdy je ohrožen celosvětový ekosystém. Zničení rovníkových deštných pralesů – plic Země, hrozí velkými klimatickými změnami. V důsledku globálního oteplení nás čeká v tomto století člověkem způsobená pohroma. Ta bude mít pro lidstvo strašlivé důsledky – sociální, ekonomické, psychologické. Zemědělský pokles, rozšíření chorob, hladovění a stres udělají na velkých částech planety ze života peklo. Již nyní jsou ovocnářské plodiny, řeky a moře kontaminovány jedovatými látkami a vzduch, který dýcháme, se zhoršuje každým dnem.

„Skleníkový efekt“ je způsoben rostoucím vypouštěním plynů jako CO_2 do atmosféry. Hlavní příčinou tohoto nárůstu je spalování fosilních paliv a odlesňování. Již dnes je zřejmé, že těmito jevy zapříčiněné klimatické změny mají velmi vážné následky. Změny počasí budou mít za následek povodně a sucha. Některé části světa se stanou teplejšími, jiné zase chladnějšími. V důsledku oteplování moří a tání ledovců se zvedne mořská hladina.

USA systematicky blokují a sabotují i ty nejmírnější globální dohody (Rio, Kjótó, Johannesburg), které se snaží omezit emise skleníkových plynů, a tudíž omezit klimatické změny. To proto, že zájmy velkých ropných společností, jako je například Exxon, stojí nad zájmy světové populace.

Kapitalismus je už svou povahou nepřátelský životnímu prostředí. Kapitalisté kvůli konkurenci potřebují stále vyšší zisky, takže využívají zdrojů bez ohledu na potřeby lidí a následky pro příští generace. Kapitalisté nejsou ochotni chránit zdroje, kontrolovat znečišťování nebo recyklovat, protože jde většinou o „drahé“ varianty. Je levnější vypouštět znečišťující látky do přírody, než je odstraňovat.

Dělnická třída má životní zájem na tom, aby kapitalisté přestali náš svět znečišťovat. Během historie dělníci bojovali za zastavení nebezpečných výrobních metod a za zavedení bezpečnostních standardů ze strany kapitalistů a jejich států. Díky uvalení legislativy na vládnoucí třídu se dosáhlo hmatatelných výsledků při znovuvytvoření obyvatelného prostředí v mnoha městech. Dělnická třída se může ujmout vedení a shromáždit chudé rolníky a obyvatele chudinských slumů, aby zastavili a zvrátili zkázu životního prostředí.

Lidstvo potřebuje dramatický přechod od výroby energie z fosilních paliv k masivním investicím do alternativních zdrojů, jakými jsou vítr, vlny a sluneční záření. Potřebujeme rozsáhlý globální program znovuzalesnění. Potřebujeme masivní rozvoj veřejné dopravy pro boj se znečištěním, způsobovaným rostoucím používáním osobních aut.

Dělnická třída a všichni ti, kdož chtějí zachránit naši planetu, musí bojovat za přísné kontroly a tvrdé pokuty pro znečišťující podniky. Velké korporace, jako například ropné společnosti, které se budou těmto opatřením bránit, musí být zkonfiskovány a jejich moc zlomena.

Výroba energie jaderným štěpením představuje vážné riziko pro životní prostředí, zvláště za kapitalismu, kdy jsou bezpečnostní a ochranná opatření drahá a snižují zisky. Jaderná energie nesmí být využívána pro zisk. Odmítáme privatizaci a voláme po znárodnění atomového průmyslu.

Černobylská katastrofa nicméně dokázala, že státní vlastnictví samo o sobě nezajišťuje přijatelnou bezpečnost, je-li pod byrokratickou kontrolou. Jsme pro dělnické inspekce všech atomových elektráren a uzavření těch, které budou shledány nebezpečnými. Jsme pro plnou dělnickou kontrolu nad jejich bezpečností, která bude zahrnovat reprezentanty zaměstnanců, místních komunit, odborů a ekologických skupin.

Jsme proti nekritickému zavírání všech atomových elektráren, protože přesun k spalování fosilních paliv by vyústil v akutní hrozbu ničivých změn podnebí.

Žádný z výše uvedených požadavků za trvale udržitelné životní prostředí nemůže být permanentně zajištěn pouze na národní úrovni či bez převzetí hospodářské a politické kontroly od kapitalistů. V rámci boje za čisté a bezpečné životní prostředí proto musíme usilovat o dělnickou kontrolu, vyvlastnění kapitalistických korporací a globální demokratický výrobní plán. Pouze takto můžeme překonat obrovský

rozpor mezi přeplněnými městy, dusícími se kvůli dopravním zácpám, a zanedbaným, vylidněným venkovem.

Militantní obrana životního prostředí před zvrhlostí kapitálu; rozumná rekonstrukce městského a venkovského prostředí, která překoná nerovnováhu mezi venkovem a městy; socialistická společnost založená na společenském vlastnictví a demokratickém plánování: takové jsou předpoklady pro trvalou, harmonickou a svobodnou lidskou společnost 21. století.

Strategie a taktika v polokoloniích

V polokoloniálních zemích Třetího světa jsou milionům lidí odepírány základní svobody. V zemích Afriky, Asie, Jižní Ameriky a bývalého SSSR je národní nezávislost zredukována na klam – skutečná ekonomická rozhodnutí dělají světové finanční instituce a korporace. Pokud tyto země sejdou z cesty „svobodného“ trhu, jsou terorizovány, bombardovány a zničeny Spojenými státy a jejich imperialistickými spojenci. Rolníci přicházejí o půdu a trhy pro své výrobky. Všude jsou pošlapávána základní demokratická práva – právo volit, svoboda projevu, právo organizovat se. Po desetiletích neoliberální ekonomiky volného trhu je většina národů na této planetě držena v kruté zaostalosti.

Národní kapitalistické třídy polokoloniálních zemí nemohou a nebudou vést odhodlané hnutí za osvobození svých národů z globální imperialistické kontroly. Na to jsou příliš slabé a zkorumpované; samy jsou spojeny s imperialismem tisíci ekonomickými a osobními svazky. V 17., 18. a 19. století kapitalisté vedli mocné revoluce za právo zemí jako Anglie, Francie a Amerika na kapitalistický rozvoj. V 21. století je polokoloniální buržoazie příliš slabá na to, aby vedla svoji vlastní národní revoluci. Vedení spadlo do klína jiné třídě, níjak nesvázané s pokračováním imperialistické nadvlády: dělnické třídě a jejím spojencům – chudým rolníkům. Tragická historie neúspěšných revolucí v polokoloniích v posledních sto letech pouze tento ústřední bod Trockého teorie permanentní revoluce potvrdila.

Tím, že odmítali vyvlastnit společnosti, banky a půdu „národní“, stejně tak jako imperialistické buržoazie, tím, že odmítali uspokojit potřeby chudých rolníků a bezzemků, zajistili vůdci revolucí v Nikaragui, Zimbabwe a na Filipínách v 70. a 80. letech 20. století pokračování pokory těchto zemí před ekonomickou a politickou mocí imperialismu. Dokonce i v Barmě, Egyptě, Iráku a Libyi, kde vojenské režimy v 50. a 60. letech 20. století znárodnily hospodářství a vytvořily státem vlastněnou infrastrukturu, tyto režimy nedokázaly přervat ekonomické řetězy, které tyto země napojovaly na imperialismus. Stagnace způsobená „soběstačností“, stupňující se zahraniční zadlužení, znovuobjevení se národní buržoazie mimo státní sektor: to vše předznamenávalo cestu zpátky k podřízení se a k hypervykořisťování.

Pouze tam, kde byl kapitalismus úplně vykořeněn (Čína, Severní Korea, Kuba, Vietnam), znamenaly revoluce uvolnění těchto zemí ze stisku imperialistického světového hospodářství. Ale bez demokracie výborů dělnických a rolnických zástupců, s vůdci, kteří odmítali světové rozšíření revoluce, byly tyto země odsouzeny k návratu ke kapitalismu a podřízení se imperialismu.

Prvními kroky každé vítězné revoluce v polokoloniálních zemích musí být vyvlastnění hlavních průmyslových odvětví, bank a finančních domů, zavedení státního monopolu na zahraniční obchod a podpora úsilí rozšířit revoluci mezinárodně.

Století protikoloniálního a protiiperialistického boje tisíckrát prokázalo, že pouze proletariát zmobilizovaný v dělnických výborech a dělnické milici může splnit tyto úkoly důsledně pokrokovým způsobem. V tomto procesu musí dělnická třída shromáždit miliony rolníků a poloproletářů kolem boje za národní nezávislost, agrární revoluci a nejuplněnější demokratické svobody pro masy.

Tváří v tvář vojenské agresi USA či dalších imperialistických mocností je národní kapitalistická třída polokoloniálních zemí občas přinucena k odporu, jako třeba v Iráku v roce 2003. V zemích nemajících ani známky nezávislosti, např. v Palestině a Čečensku, mohou buržoazní síly převzít vedení hnutí za národní osvobození. V obou těchto případech je úkolem dělnické třídy nevyhýbat se boji, ale účastnit se jej s maximální energií. S buržoazními nacionalisty a dokonce i s islamistickými silami mohou být vytvořena dočasná akční a bojová spojení. Ve skutečnosti musí dělnická třída volat po jednotné frontě všech sil – dělníků, rolníků, maloburžoazie a dokonce i buržoazních nacionalistů – v boji proti imperialismu.

Avšak dělnická třída nikdy nezruší svůj boj proti kapitalistům a statkářům. Nesmí se nikdy rozpustit do buržoazního hnutí nebo se podřídit buržoaznímu či maloburžoaznímu vedení. Dělnická třída musí vždy a všude usilovat o ustavení se coby nezávislé síly, s vlastní organizací a s programem vyjadřujícím vlastní společenské zájmy. Výzvou za vytvoření antiimperialistické jednotné fronty při zachování vlastní třídiny

nezávislosti musí dělnická třída bojovat o vedení národního hnutí. Po svých neupřímných buržoazních „spojencích“ bude neustále požadovat, aby šli dále než jim diktují jejich úzké třídní zájmy, aby zničili veškerá spojení na imperialistický kapitál, ukončili všechna omezení vůči dělnickým organizacím, vyvzbodili masy a mobilizovali samotné lidi do boje.

Strana dělnické třídy bude prosazovat své vlastní třídní metody masového boje jako nejuspěšnějších prostředků vyhnání imperialistů – ale u toho se nezastaví. Odmítajíc s opovržením pokusy veškerých nabídek na koaliční vládnutí s buržoazií bude dělnická strana pokračovat v organizování dělnických a rolnických rad a milicí a v úsilí o převzetí moci do rukou dělníků a rolníků. Pro revoluční komunisty proto antiimperialistická fronta není nikdy sama o sobě strategií. Je to taktika: zastávka na cestě nejen k porážce imperialismu, ale ke svržení samotné národní buržoazie. Zkrátka pouze dělnická třída může učinit národně–demokratickou revoluci permanentní tím, že zakončí revoluční rekonstrukci národa pod svým vlastním vedením.

Revoluce na venkově

I dnes tvoří rolnictvo většinu obyvatel mnoha polokoloniálních zemí. Rozklad koloniálních říší a nastolení světové hegemonie USA přinesly větší průnik globálního kapitálu do zemědělské sféry. Na velkých územích se začaly pěstovat tržní plodiny určené pro vývoz. Miliony rolníků byly terorizovány, okradeny a vyhnány ze své půdy. Důsledkem je, že se dříve potravinově soběstačné země změnily na dovozce základních životních potřeb.

Nejradikálnějším prvkem na venkově jsou bezzemci, kteří byli oloupeni o své dědictví oligarchií a zahraničním agrobizysem. Dnes existují stovky milionů bezzemků. Na indickém subkontinentu, ve Střední a Jižní Americe a v Africe tvoří bezzemci obrovskou část venkovského obyvatelstva. Přicházejí do slumů velkoměst, které se během posledních 30 let obrovsky rozrostly. Tato třída je klíčovým hráčem světové revoluce 21. století.

Revoluční dělnická třída musí bojovat za uskutečnění požadavků venkovské chudiny: půdu těm, kteří na ní pracují – podpora obsazování farem, latifundií, rančů a plantáží. Za výbory a milice bezzemků. Budování dobrovolných družstev je základem k boji s nedostatkem potravin. Pro ty, kteří již byli zaháněni do slumů velkoměst, musíme bojovat za program veřejných prací, který jim zajistí užitečnou práci a plat, z něhož lze žít.

Chudí rolníci musí bojovat, aby neklesli do postavení bezzemků. Jejich malé farmy jsou zatíženy vysokými nájmy nebo zadlužením v důsledku nevýhodných výkupních smluv. K těmto dluhům se přidávají i půjčky na nákup zařízení a hnojiv, ke kterým jsou rolníci nuceni, neboť velikost jejich parcel nemůže chudým rodinám zajistit živobytí.

Pro chudé rolníky požadujeme: zrušení nájmů a anulace všech dluhů u venkovských lichvářů, městských bankéřů a obchodníků; bezúročné půjčky na nákup strojů a hnojiv; pobídky zemědělcům pro jejich dobrovolný vstup do výrobních a odbytových družstev.

Ale boj venkovské chudiny ukazuje na nutnost dělnické a rolnické vlády, která vyvlastní půdu oligarchie a nadnárodních agrokorporací a dá jí pod dělnickou a rolnickou kontrolu. Potřebujeme rozsáhlý program veřejných prací, abychom zlepšili podmínky venkovských mas – elektrifikace, zavlažování půdy, zajištění pitné vody a odpovídajícího sanitárního vybavení a výstavbu kulturních zařízení.

Řešení hladu po půdě, vysokých pozemkových rent, zničujících dluhů a zastalé techniky může přijít pouze ve svazku rolníků s dělnickou třídou při revolučním svržení globálního kapitalismu.

Národní osvobození

Od roku 1989 požadovalo stále více a více utlačovaných národů, rasových a etnických skupin a původních obyvatel osvobození od útlaku a nadvlády. Nedobrovolné unie, jako byly bývalý SSSR či Indonésie, se buď již rozpadly nebo se rozpadat začaly. Donucení nebo národnostní útlak jakéhokoliv druhu stojí v cestě mezinárodní solidaritě.

Dělnická třída, mládež a lidové masy utlačovatelských národů musí stát v solidaritě s utlačovanými. Musí být proti jakémukoliv pošlapávání národních práv, tj. za právo učit se a používat svůj jazyk, za rovné právo na vzdělání a v zaměstnání, rovné právo v občanství. Musí bojovat za právo na sebeurčení všech národů, včetně jejich práva na vytvoření nezávislého státu, pokud si to přejí.

Protože jsou malé státy stále více vydány na milost megakorporacím, imperialistům a jejich spojencům, musíme bojovat za regionální a kontinentální federace států pod vládou dělnické třídy a chudých rolníků. Národní jednota a nezávislost již nejsou politickými ideály buržoazie. Měly svůj praktický ekonomický smysl: vytvoření jednotného národního trhu, chráněného proti zahraniční konkurenci, v rámci kterého mohl domácí kapitál expandovat. Tato expanze fungovala dobře v případech prvních kapitalistických zemí, jejichž kapitál začal zaplavovat nekapitalistický svět, čímž ho podřídil starým centrům kapitálu.

V první fázi imperialismu to znamenalo rozdělení světa mezi koloniální mocnosti. Po druhé světové válce, kdy opravdu začalo „americké století“, se koloniální říše rozpadly a byly nahrazeny formálně nezávislými státy. Avšak přesto nejsou bývalé kolonie k ekonomické nezávislosti o nic blíže než za rozřesku imperialistické epochy. Zůstávají utlačovanými národy.

Řetězy ekonomické závislosti jsou ukovány z kapitalistických společenských vztahů a mohou být rozbity pouze s vyvlastněním kapitalismu samého. Z tohoto důvodu má pouze dělnická třída zájem a schopnost plně odstranit národnostní útlak polokolonií, kde prvním krokem bude odstranění sil imperialismu. Musíme bojovat za odsun všech armádních sil, základen a poradců placených NATO, USA a OSN a za zrušení současných imperialismem vycvičených a k imperialismu loajálních vojenských sil a jejich nahrazení ozbrojenou milicí dělníků a chudých rolníků.

Svévolně vytyčené hranice, které imperialismus nalinkoval během hromadného dělení a přerozdělování světa v 80. letech 19. století, v roce 1919 a (ruku v ruce se stalinismem) v roce 1945, rozdělily mnoho národností a národů a vytvořily národnostní menšiny uvnitř koloniálních a polokoloniálních států.

Daleka toho vyřešit řadu národnostních problémů způsobených imperialistickým rozdělením světa, vedla neschopnost polokoloniální buržoazie sjednotit a hospodářsky rozvinout národ k prohloubení regionálních hospodářských rozdílů, k vyostření starých národních antagonismů a k vytvoření nových.

Kdekoliv se rozvine hnutí proti národnostnímu útlaku, musí proletariát podporovat toto národní právo na sebeurčení až k vytvoření samostatného, nezávislého státu. Pokud si masy dělníků a rolníků osvojí tento požadavek, což může být vyjádřeno referendem, masovým ozbrojeným bojem nebo občanskou válkou, musí se revolucionáři v tomto boji stát vedoucí silou. Jejich cílem je získat moc pro dělnickou třídu – jinými slovy strategie permanentní revoluce.

Proletariát je mezinárodní třída – třída, která nemá vlast. Naším obecným programem není vytváření stále většího množství samostatných národních států nebo rozdrobení „mnohonárodnostních“ států do mnoha národních částí. Oddělení není jediným prostředkem osvobození takových zemí od imperialismu nebo národnostního útlaku. Spojený boj dělníků utlačovatelského národa s utlačovanými může vést k dobrovolnému spojení či federaci.

Zatímco dělnická třída musí bojovat za legitimní národnostní práva utlačovaných národů, musí zároveň bojovat proti nacionalistickým ideologiím, i u utlačovaných národů, neboť podněcují rozdělení a otravují mezinárodní solidaritu.

Proti imperialistické politice kontroly nad slabými a nestabilními národními státy jejich rozeštáváním proti sobě (tzv. balkanizace) voláme po dobrovolných federacích socialistických států jako kroku ke světové socialistické federaci.

Vytrhněme rasismus i s kořeny

Rasismus popsal stránky moderních dějin krví stovek milionů lidí. Otroctví, etnické čistky, krutá diskriminace, potupení celých národů, deportace a dokonce i naprosté vyhlazení – to jsou hořké plody rasové nenávisti, která byla systematicky vytvářena a posilňována globálním kapitalismem.

Bez ohledu na pokrytecké ujišťování západních liberálů rasismus neumírá. Naopak je na vzestupu. Černoši a Asiaté, latinskoameričtí a východoevropští imigranti a migrující dělníci, Arabové, Turkové, Kurdové, Židé, domorodé národy a řada dalších rasových skupin čelí všude na světě každodenní diskriminaci a útlaku. Její výčet je téměř nekonečný. Nižší platy, horší pracovní příležitosti a nezaměstnanost, nejistota a pocit ohrožení, policejní represe, pravidelné věznění a úmrtí ve vazbě, omezení v přístupu ke vzdělání a zdravotní péči, odírání občanských práv, omezování cestování a denní obtěžování jsou zkušenostmi milionů lidí. Rasismus prostupuje všemi oblastmi života moderní společnosti.

Rasismus vytváří podmínky pro hypervykořisťování části mezinárodní dělnické třídy a zároveň pomáhá kapitalistům rozdělit dělníky a oslabit jejich odpor. To je důvod, proč každý boj, který má za cíl porazit systém světového kapitalismu, musí konfrontovat rasismus ve všech jeho podobách.

Moderní rasismus se prvně objevil s expanzí kapitalismu z Evropy do všech koutů Země. Kapitalisté od 17. do 19. století zotročili miliony Afričanů. Angličtí a holandské obchodníci a američtí plantážníci se veřejně drželi „rovnosti“ a „práv člověka“ – a tak museli černošské africké otroky, jejichž rodiny zničili a jež nechali udřít k smrti, definovat jako něco podřadnějšího než je člověk. Tak vypadal moderní rasismus ve své první, „nejčistší“ a nejdokrytější formě.

Otroctví bylo zrušeno v polovině 19. století, ale rasismus žil dál. Příchod imperialismu v 19. století vedl k další vlně rasismu – nyní vyzbrojenému pseudovědeckým posudkem. V bělošských koloniích bylo domorodé obyvatelstvo vyštvaná z půdy a vyhubeno. Segregace a ztráta občanských práv v USA zvrátily pokrok, jehož osvobozením otroků po občanské válce dosáhli američtí otroci. V „civilizované“ Evropě dosáhli antisemitismu stupně nepředstavitelné krutosti, který kulminoval během nacistického holocaustu v letech 1942–45, kdy bylo zlikvidováno miliony Židů, Romů a Slovanů.

V Rusku po vítězství stalinismu použila byrokracie, aby rozdělila a vládla, velkoruského šovinismu a antisemitismu. Diskriminace, obtěžování a otevřená perzekuce nezasáhla pouze Židy, ale i národy Kavkazu, střední Asie a řadu dalších etnických skupin.

Boje za osvobození kolonií po 2. světové válce a hnutí za občanská práva černochů v USA byly pro oficiální rasismus těžkou ranou. Pádem apartheidu v Jihoafrické republice byl zničen poslední stát otevřeně založený na doktríně bílé nadvlády. Ale útlak černošského lidu pokračuje všude na světě; Afrika je stále pod botou imperialismu. V USA zůstávají černoši hluboce utlačováni – mají horší práci, nižší platy a jsou ve většině míře uvězněni. V Jihoafrické republice, dokonce i za vlády ANC, je černošské většině stále odírána sociální a ekonomická rovnost.

Dnes rasismus v Evropě a Americe spolu se vznikem rasistických zákonů a státní demagogie opět nebezpečně narůstá. Zejména vytváření obětních beránek z přistěhovalců a hledačů azylu vedlo k přímým fyzickým útokům ze strany fašistů a krajní pravice. Ve střední a východní Evropě čelí Romové policejní a fašistické persekuci a masové nezaměstnanosti. V ruských a ukrajinských městech jsou Čečenci, Tataři a členové dalších komunit z Kavkazu, střední Asie a Krymu obtěžováni státní mocí a napadáni rasisty a fašisty. Pokud Romové či jiní utlačovaní lidé uprchnou na Západ, čelí tam státnímu rasismu včetně internací, obtěžování, deportací a odporným kampaním veřejného hanobení.

Patriotic Act ve Spojených státech a ještě přísnější kontroly v „pevnosti Evropa“ podřizují přistěhovalce a rasové menšiny bezprecedentnímu stupni dohledu, omezování pohybu a odíráání zákonných práv. Konzervativci, liberálové a sociální demokraté pokrytecky poukazují na hrozbu krajní pravice, aby ospravedlnili „demokratickou“ represí. Uprchlíci z válek a konfliktů sponzorovaných imperialismem a z chudoby zapříčiněné globálním kapitálem jsou odsuzováni jako „podvodní“ žadatelé o azyl a stále znovu obviňováni ze všech nemocí společnosti. Avšak imigranti nejsou příčinou nedostatku pracovních míst, zhoršování zdravotní péče, nízkých mezd a bídného bydlení – jsou hlavní obětí všech těchto zel. Dělnická třída se nesmí těmito rasistickými lžemi nechat oklamat a musí bránit oběti útuku, nikoliv stát na straně svých šéfů.

Globální korporace chtějí vyvážet kapitál kamkoliv, kde dosáhnou nejvyšších zisků – ale kapitalisté odmítají zajistit svobodný pohyb pracovní síly. Není pravda, že je málo místa a málo zdrojů pro to, aby se lidé mohli stravovat, oblékat, bydlet, vzdělávat se a pracovat, kdekoli chtějí. Všeho je dost, pokud by došlo k rozdělení podle potřeb, nikoliv pro zisk. Proto požadujeme zrušení všech imigračních kontrol a uzavření internačních táborů pro žadatele o azyl a uprchlíky. Žádáme rovná práva na občanství pro všechny, nezávisle na rase, národnosti nebo zemi původu.

Požadujeme okamžité odstranění všech rasistických zákonů a rovnou mzdu a podmínky pro všechny pracující. Černoši a všechny rasové menšiny mají právo na sebeobranu proti rasistickým útokům. Musí k tomu obdržet plnou podporu dělnického hnutí. Voláme po spojení všech dělnických organizací s hnutími utlačovaných a po vytvoření sebeobraných jednotek proti rasovým útokům.

Oficiální dělnická hnutí v imperialistických zemích, vedená třídními kolaboranty, velmi často sdílí rasismus a šovinismus vládnoucí třídy. Někteří skandálně tvrdí, že rasově utlačovaní mají zůstat pasivní nebo trpělivě snášet rasismus v zájmu „jednoty“, dokud masy bílých dělníků a jejich organizací nebudou postupně vychovány v antirasismu.

To je neprominutelný ústupek rasismu a privilegiím bělochů. Skutečná bojová jednotka může být dosažena pouze tehdy, pokud dělnická třída odpoví na všechny pokusy perzekuovat a diskriminovat oběti rasismu militantním bojem. Je v zájmu „domácí“ dělnické třídy rozdrtit fašistická a rasistická teroristická hnutí a konfrontovat veškeré projevy rasismu ve vzdělávání, médiích, na pracovištích a ve veřejných službách.

Rasismus bílých dělníků je hrozbou Achillovou patou. Může být překonán pouze jejich získáním pro antirasismus, a to dnes, nikoliv ve vzdálené budoucnosti. Aby se tak stalo, budou muset naslouchat a brát si příklad z černých dělníků bojujících proti svému vlastnímu útlaku. Nikdo není tak vybaven rozbít řetězy rasismu jako ti, kdož je nosí.

Všude, kde rasové menšiny budou cítit, že jsou jejich zájmy ignorovány nebo málo zohledňovány, mají právo organizovat se, aby poukázaly na rasismus a diskriminaci a čelily jim. To zahrnuje zřizování zvláštních skupin v odborech a uvnitř stran dělnické třídy. Podpora černošských a dalších utlačovaných dělníků při dosahování vedoucích pozic musí být naší prioritou. Jen šilenci věří, že to bude „rozdělovat hnutí“. Ve skutečnosti půjde o předpoklad jednoty.

Kořeny rasismu tkví v globálním kapitalismu. Jeho svržení položí základy pro novou společnost, kde rasismus bude konečně provždy odkopnut na smetiště dějin.

Ženské osvobození

Ženy tvoří většinu lidstva, ale všude jsou nuceny nést největší část břemene péče o děti, uklízení a vaření. To je základna pro všechny další formy nerovnosti pohlaví – ekonomické, právní a kulturní. Práce žen je systematicky méně placená než práce mužů. Ženy trpí diskriminací v přístupu k placené práci a útlakem v zaměstnání.

V mnoha částech světa jsou ženy stále nuceny být doma, v podřízení mužova poručnictví, jsou jim odepírána základní demokratická a ekonomická práva a pokud odmítnou náboženská pravidla, která toto všechno posvěcují, jsou vystaveny útlaku a násilí ze strany mužů. Ve sweatshopech zemí Třetího světa jsou dělnice pravidelně zneužívány, je jim odepíráno právo na mateřskou dovolenou a jsou vystaveny ponižujícímu zacházení.

Dokonce i v zemích, kde byla vydobyla formální rovnoprávnost, nesou ženy stále dvojí břemeno placené práce a neplacené práce v domácnosti. Tento úděl dvojí dřiny vylučuje většinu žen ze skutečné rovnosti v přístupu k politickému a společenskému životu.

Většina žen bude od útlaku a diskriminace osvobozena pouze tehdy, když budou překonány ekonomické základy třídního panství a mužské nadvlády. I když hluboké kořeny útlaku žen leží ve starověké třídní společnosti, jsou v globálním kapitalismu zesíleny. Pouze socialistická společnost, která je řízena pro lidské potřeby, nikoliv soukromý zisk, bude schopna převzít domácí práce, které dnes většinou vykonávají ženy. Pouze pak budou ženy schopny realizovat celý svůj potenciál.

Socialistická společnost zajistí kolektivní péči o dítě, vaření a uklízení a rovnou distribuci domácích prací a péče o děti mezi muže a ženy ve společnosti jako celku. Ženy již nebudou nuceny provádět tyto úkoly odděleně v izolovaných rodinných jednotkách. Společenské poskytování těchto služeb, dobře zajištěné a demokraticky řízené, bude milionkrát lepší než jejich dnešní poskytování v rámci rodiny. Takto mohou skutečná volba, vysoká životní úroveň a skutečná rovnost pohlaví nahradit bídu, izolaci a útlak, kterým jsou pracující ženy dnes vystaveny.

Po celém světě bojujeme za tatáž zákonná práva, která vybojovala ženská hnutí v imperialistických zemích v první polovině 20. století. Rovná práva pro ženy – právo volit, právo na práci, právo na vzdělání, neomezená práva na účast ve všech veřejných a společenských aktivitách.

Rovná mzda za rovnou práci je stále pro miliony žen nedosažitelná. Aby se jí kapitalisté vyhnuli, předefinovali pracovní úkoly. Rovné mzdy musí být dosaženo. Zaměstnanci na částečný úvazek by měli být zaměstnáni na dobu neurčitou s plnou ochranou před předčasným propuštěním a s nárokem na placenou dovolenou a nemocenskou. Z daní bohatých by měla být poskytnuta bezplatná 24-hodinová péče o děti. Všechny ženy musí mít přístup k bezplatné antikoncepci a interrupci na požádání, bez ohledu na věk. S deregulací pracovních hodin se zajišťování 24-hodinové péče o děti stalo ještě nezbytnějším požadavkem, aby si ženy mohly plně užívat společenského života a účastnit se politických aktivit.

Dnes jsme svědky morálních útoků na práva žen: nemocnice provádějící potraty jsou napadány; služby jsou rušeny, zatímco jsou zaváděny „rodinné hodnoty“, aby břemeno péče mohlo být naloženo zpět na bedra žen. Antikoncepce a interrupce musí být bráněny proti pravičáckým silám a přístup k nim musí být umožněn zdarma, na požádání a nezávisle na věku.

Sexuální obtěžování na pracovištích a domácí násilí musí být odhaleno, konfrontováno a postaveno mimo zákon. Plně hrazené útulky musí ženám poskytnout útočiště před domácím násilím. Ženy by měly mít právo na okamžitý rozvod na požádání a všechny ženy, které žijí ve společném domácnosti s mužem (vdané, či nikoliv) mají rovné právo na využití majetku domácnosti po rozluce či rozvodu.

Během globalizace byly ženy stále více a více vtahovány do pracovního procesu. To je samo o sobě pozitivní skutečností potud, pokud ženám poskytuje větší ekonomickou nezávislost, snižuje jejich izolaci v domácnosti a vtahuje na bojiště nové bojovníky za svobodu. Ale, jako vždy, kapitalismus tak nečiní pro dobro pracujících žen. Činí tak, neboť věří, že ženy budou pracovat za méně peněz než muži a budou zadarmo pokračovat v péči o děti a domácnost. Tak jako v 19. století v Evropě je až přespříliš ochotný k výrobě nadzisků využít dětskou práci.

Růst ženské práce zejména v zaměstnáních na částečný úvazek a příležitostných zaměstnáních jde ruku v ruce s neoliberalním útokem na sektor služeb. To nutí ženy poohlížet se po zaměstnáních přizpůsobených jejich závazkům v domácnosti, zatímco přístupnost jistých zaměstnání na plný úvazek se zhoršila. Celkově globalizace změnila formu, ale zachovala podstatu ženského útlatku, kterou je jejich odpovědnost za domácnost a rodinu.

Boj za ženské osvobození je široce identifikován s feminismem, protože dělnické organizace v uchopení těchto otázek naprosto selhaly. Vede ale feminismus k ženskému osvobození? Jelikož feminismus umísťuje útlatk žen pouze do vztahu žena–muž a odhlíží od třídní společnosti, propaguje strategii společného boje žen všech tříd proti útlatku. To je slepá ulička, protože ženy z vládnoucí třídy nesdílejí zájem bojovat proti nižším platům, špatnému bydlení a nedostatečnému přístupu k zdravotní péči, které způsobují každodenní utrpení milionů žen.

V každé zemi musíme provádět kampaň za masové proletářské hnutí žen, které bude bojovat po boku mužů proti diskriminaci pohlaví, útlatku žen a hypervykořisťování, které z toho pramení. V rámci dělnického hnutí považujeme za prioritu, aby ženy měly své důvěrnice a delegátky a také vedoucí funkce na všech úrovních. Z tohoto důvodu hájíme právo žen na zvláštní skupiny, které by toto povzbuzovaly a za tyto priority bojovaly.

Osvobození sexuality od státu a náboženství

Gayové a lesbické ženy čelí velkému útlatku. Pouze v hrstce rozvinutých zemí byly v 60. a 70. letech 20. století zrušeny zákony kriminalizující homosexualitu. Dokonce i zde může ale „odhalení“ skončit traumatizujícím útekem z domova, obtěžováním na pracovišti a propuštěním z práce. Mnoho lidí je dohnáno k sebevraždě nebo mají ze života peklo. V kostelech, chrámech a mešitách dochází neustále k homofóbním urážkám, které jsou samy o sobě podnětem k násilí.

Ve většině zemí stále vede styk mezi homosexuálními muži k vězení a dokonce i k trestu smrti. V historii existovala láska a sex mezi stejným pohlavím ve všech známých společnostech. Jsou stejně „přirozené“ jako heterosexualita. Nicméně ve všech moderních společnostech jsou lesbické ženy a gayové uráženi médií, fyzicky napadáni a dokonce brutálně vražděni.

Revolucionáři trvají na tom, že sexuální orientace a dobrovolné sexuální aktivity musí být soukromou věcí – věcí osobní volby. Jednotlivci jsou oprávněni navázat jakoukoliv formu dobrovolného sexu; vybrat si své pohlaví; oblékat se, jak chtějí. Požadujeme státní uznání legitimacy jejich volby a konec veškeré diskriminace (např. odmítání zákonného uznání manželství či partnerství leseb a gayů). Také transsexualita musí být legální – lidé musí mít svobodu měnit si svůj sexuální charakter a přijmout pohlaví podle své volby.

Diskriminace na základě sexuality musí být zakázána. Musíme bojovat za antidiskriminační zákony, kampaně proti homofóbní a právo leseb a gayů na sebeobranu. Sexuální svoboda lesbických žen a gayů je měřítkem svobody všech. Státy, které pronásledují homosexualitu, trvale zasahují a regulují i svobodu heterosexuálů. Na začátku 20. století revoluční bolševici legalizovali homosexualitu jako první vláda na světě. Sociální demokracie a stalinismus a se však vrátili k reakční politice. Ta platí na Kubě dodnes.

Žijeme ve společnosti, která potírá a kriminalizuje početné formy sexuality, včetně dobrovolného pohlavního styku mezi mladými lidmi. Zákaz dobrovolného sexu neochrání mladé lidi před pohlavním zneužíváním. Většina tohoto zneužívání se odehrává v rodinách. Je časté v dětských domovech a sirotčincích, zvláště v těch, které jsou spravovány církvemi. Svět, který popírá sexualitu mládeže, zároveň popírá sexuální zneužívání a vzbuzuje v obětech pocit viny, místo aby předem poučil mladé lidi o možných problémech a otevřeně o nich mluvil.

Neměla by existovat kriminalizace „mladistvých“ milenců a jakékoliv zákony proti dobrovolnému sexu. Nicméně musí existovat zákony proti znásilnění a domácímu násilí, které by chránily děti před zneužíváním. Lokální a školní výbory se musí postavit pachatelům domácího násilí. Sexuální výchova musí být poskytnuta všem, včetně dětí.

Po celém světě a ve stále rostoucí míře i v polokoloních jsou ženy, dívky a chlapci nuceni kvůli své finanční tísní k prostituci. Nelegálnost prostitute znamená, že prostitutky jsou jednou z nejvíce stigmatizovaných a vyřazovaných skupin společnosti. Sexuální pracovníci mohou a musí být organizováni za účelem boje za svá práva. Požadujeme konec kriminalizace a obtěžování sexuálních pracovníků a jejich plný přístup k zdravotní péči, slušnou mzdu a bezplatnou možnost rekvalifikace. Odbory sexuálních pracovníků musí být uznány a integrovány do národních odborářských federací. Jejich úkolem je bránit pracovní prostředí před kontrolou organizovaného zločinu a nebezpečím pouličního života. Dělnické hnutí musí požadovat legalizaci prostitute pod kontrolou sexuálních pracovníků.

Osvobození mládeže

Mládež je utlačovaná všude. V mnoha zemích není mladým lidem garantováno žádné vzdělání. Tam, kde je, zrcadlí školy základní nerovnoprávnost a mocenské struktury kapitalismu tím, že odmítají příznat mladým lidem jakákoliv práva na spoluúčast při rozhodování a podrobují je malicherné kázeňské kontrole.

V práci jsou mladí lidé obzvláště vykořisťováni. Dostávají nižší mzdy a jsou méně zákonem chráněni než ostatní dělníci. V učňovském vzdělávání dostávají bídné mzdy, jsou zde ignorována základní bezpečnostní opatření a na jejich konci nemají mladí žádnou jistotu, že skutečně dostanou práci.

V Latinské Americe, Africe a jihovýchodní Asii zaměstnávají západní korporace děti ve sweatshopech, za mizerné mzdy, bez ochrany a ve špatných pracovních podmínkách.

Na ulicích jsou mladí lidé vystaveni obtěžování ze strany policie. Když jdou kapitalistické země do války pro zisk, jsou to právě mladí lidé, kdo je poslán na smrt.

Kořeny útlaku mládeže leží v rodině. Kapitalismus, stejně jako všechny ostatní třídní společnosti, spoléhá na soukromou rodinu pro výkon základních společenských funkcí, jako je odchov dětí. V buržoazní rodině je dítě většinou úplně bez práv a je podřízeno diktatuře rodičů, což otravuje vztah mezi dítětem a rodiči. Tato zásadní nerovnost může přerůst a přerůstá v odpor.

Každý mladý člověk, který si chce ustavit vlastní osobní a sexuální vztahy, sledovat své vlastní zájmy a určovat si svůj vlastní život, ví, že v tentýž okamžik narazí na autoritu rodičů.

Ze všech těchto důvodů bývají mladí lidé v prvních řadách bojovníků za svobodu. Dnes je to mládež, která tvoří největší a nejradiálnější část antikapitalistických bojovníků proti summitům MMF, NATO, SB a G8. V Palestině poskytuje mládež ty nejstatečnější a nejobětavější bojovníky proti sionistické okupaci. V prosinci 2001 stála mládež v popředí bitev v argentinských ulicích, které svrhly vládu de la Ruy.

V každé zemi se musí revolucionáři obrátit na mladé: pomoci jim organizovat se, bojovat za jejich práva a shromáždit čerstvé síly do boje za budoucnost bez útlaku a války.

Musíme skoncovat s dětskou prací. Z vykořisťovatelských zisků musí být placeno vzdělání obětí ekonomického zneužívání dětí a zaměstnání dalších dělníků starších 16 let za mzdu, kterou dostávají členové odborů. Musíme bojovat za bezplatné vzdělání pro všechny do 16 let a za vzdělání a školení pro starší 16 let, kteří o ně usilují, se stipendii, ze kterého se dá žít. Potřebujeme pracovní místa pro všechny mladé lidi, se mzdami a podmínkami, které se nelíší od mezd a podmínek pro starší dělníky. Musíme se zbavit všech školních programů založených na laciné práci a nahradit je učňovskými programy s plnou mzdou a garancí pracovního místa po jejich ukončení.

Požadujeme masivní program výstavby veřejně vlastněných škol a univerzit. Odmítáme veškerou církevní nebo soukromou kontrolu nad školstvím a bojujeme za sekulární, státem financované školství.

Osnovy by měly být utvářeny a školy by měly být řízeny demokraticky – učiteli, rodiči a samotnými studenty.

Bojujeme za ukončení veškerých omezení kulturního, politického a sexuálního sebevyjádření mladých lidí, za přístup ke vzdělání o sexu a antikoncepci a pro mladé ženy za interrupci na požádání. Potřebujeme centra pro mladé a slušné bydlení placené státem, ale pod demokratickou kontrolou mládeže, která je využívá.

Demokratická práva mladých lidí by měla být rozšířena o volební právo od 16 let či ještě dříve, pokud jsou zaměstnáni. Když jsou dost staří na to, aby mohli pracovat, tak jsou dost staří na to, aby mohli volit! Odmitáme pokusy kriminalizovat mládež snižováním hranice pro trestní odpovědnost. Ne povinné vojenské službě v kapitalistické armádě, ale trénink v použití zbraně dostupný pro všechny.

Byrokracie v dělnickém hnutí se bojí vitality a hněvu mládeže. Kdekoliv shledají reformističtí parlamentáři nebo odboroví předáci nutnost organizovat mladé lidi v mládežnických křídlech či hnutích, vždycky se snaží zabránit jim ve vyjádření vlastních požadavků. Nedají jim žádnou možnost demokraticky diskutovat a podřizují každou iniciativu, která od nich vychází, svojí zničující oficiální kontrole.

Revolucionáři bojují za budoucnost, nikoliv za konzervování minulosti, a proto nemají z mládeže žádný strach. Naopak revoluční komunisté musí všude budování nezávislého hnutí mládeže podporovat.

S ohledem na zvláštní podmínky života mladých lidí a charakter jejich útlaku by revoluční strana neměla s mládežnickou organizací zacházet jako s podřízeným, dorosteneckým oddělením. Musí bojovat za organizační a politickou nezávislost mládežnického hnutí.

Členové mládežnické organizace, která může být volnější a otevřenější než disciplinovaná bojová strana, musí mít právo všude, kde to legální situace dovoluje, dělat svá vlastní rozhodnutí, určovat si svoji vlastní aktivitu, debatovat a rozhodovat o své vlastní politice a, nejde-li jinak, dělat své vlastní chyby.

To však v žádném případě neznamená, že revoluční komunisté opustí mladé bojovníky, nechají je svému osudu a odmítnou jim nabídnout vedení. Naopak, členové strany se musí snažit vést a ovlivňovat nečleny strany z mládežnického hnutí, aby je získali pro účinný program aktivit, zásadovou taktiku, perspektivy růstu mezi dělnickou třídou a radikální mládeží, ducha internacionalismu a sebeobětování a pro revoluční komunistický program.

V mnoha zemích se dnes vytvářejí zárodky takového hnutí. Musí být sjednoceny do světového revolučního hnutí mládeže.

Boj proti fašismu

Tak jak se prohlubuje společenská krize a jak sociální demokracie ve vládě prokazuje své nedostatky, roste po celé Evropě krajní pravice. Potvrzuje to růst kravatových fašistických stran v Itálii, Belgii a Francii. V podmínkách hluboké krize se buržoazie snaží využít fašistická hnutí, aby si udržela svoji moc nad dělnickou třídou. Fašismus, reakční masové hnutí rekrutované převážně z řad maloburžoazie a lumpenproletariátu, zoufalých z krize kapitalismu, má za svůj cíl zničení nezávislého dělnického hnutí a ustavení vlády finančního kapitálu, která nebude zatížena žádným prvkem buržoazní demokracie.

Je to poslední útočiště buržoazie, neboť zahrnuje vyloučení jejích zástupců v parlamentu. Jak dokazují příklady nacistického Německa a Mussoliniho Itálie, je to prostředek, ke kterému se sahá pouze pokud to vyžaduje situace. V polokoloniálních zemích se fašismus může vyvinout jako hnutí vyrůstající z komunalistických konfliktů nebo z reakčních klerikálních hnutí. Frazieologie těchto hnutí může být někdy antiimperialistická, ale to nás nemůže oslepit před jejich antikomunistickým a protidělnickým charakterem.

Tato rétorika je stejně prohnalá jako demagogický „antikapitalismus“ nacistů. S úspěchem komunalismu nebo klerofašismu v polokoloniích zůstane vláda imperialismu nedotčená nebo ještě zesílí.

Od okamžiku, kdy se fašismus objeví, musí vést dělnická třída nemilosrdný boj, aby ho zničila. I v případě, kdy fašismus kryje své obecnější cíle a soustředí se na rozšiřování jedovatých výparů rasové nenávisti, musí být v boji proti němu zorganizována jednotná dělnická fronta. Vyzýváme všechny dělnické organizace, aby vybudovaly masovou jednotnou frontu dělníků proti fašistům.

Dělnické hnutí by nemělo uznávat nebo respektovat demokratická práva fašistického hnutí, protože jde o nástroj občanské války proti dělnictvu a utlačovaným. Zároveň nevoláme po tom, aby byl fašismus zakázán ze strany kapitalistického státu. Buržoazii nemůže být dáována důvěra, že tento úkol splní, neboť

je to právě ona, kdo je hlavním podporovatelem fašistů. Ve skutečnosti pak stát použije tato opatření k odzbrojení a zlomení sil odporu proti fašistům. Revolucionáři bojují za mobilizaci dělnické třídy pod hesly: žádnou platformu pro fašisty, vyžeňte fašisty z dělnických organizací!

Musíme fyzicky konfrontovat každou fašistickou mobilizaci a musíme organizovat dělnické obranné jednotky chránící rasově utlačované a dělnické hnutí proti útokům fašistů.

Boj za obranu demokratických práv dělníků před vojenskou diktaturou a fašismem může být definitivně vybojován pouze se svržením systému, který je zplodil – kapitalismu.

Proti militarismu a imperialistické válce

Kapitalismus opakovaně vyvolává války. V minulém století zahynuly ve válkách stovky milionů lidí. Třetí světová válka by byla nepředstavitelně zničující a ohrozila by samotné přežití našeho druhu. USA a jejich spojenci v NATO se uchylují ke krvavým vzdušným útokům i k celoplošným pozemním invazím, aby získali kontrolu nad ropnými poli, strategicky důležitými územími a obecně k zastrašení podřízených států jejich neformálního impéria.

Mezi válkami je obrovská část společenské výroby určena na „obrně“ výdaje. Velká území jsou nevyužitelná nebo vysoce nebezpečná kvůli minovým polím, toxickému zamoření či radiaci. V roce 1991 vyhlásili světoví vládcí konec války a výplatu obrovské „mírové dividendy“. Nyní, pouze jednu dekádu poté, vedou USA svět do nové vlny zbrojení. Pouze konečné a úplné zničení kapitalismu může přinést světu mír.

Ve všech zemích musí dělnická třída trvat na heslu: ani mužé nebo ženy a ani haléře pro vojenskou mašinérii. V imperialistických zemích je heslo „obrana vlasti“ obrovským podvodem, jak přimět dělníky k obraně nečestně nabytých zisků jejich vlastních utlačovatelů, které ukradli jak jim samým, tak dělníkům a chudině z utlačovaných zemí. Slova z Komunistického manifestu „dělnická třída nemá vlast“ jsou stále plně platná. Dělníci všech zemí si jsou bratry a sestrami. Pokud potřebujeme mezinárodní solidaritu a organizaci v době míru, o to více je potřebujeme v době války.

Ale odpor zemí vykořisťovaných imperialismem proti jeho útokům je spravedlivý a musí být podporován dělníky z celého světa, a to dokonce i když tento boj vedou brutální diktátoři. Nepodporujeme tyto režimy, ale vítězství těchto zemí a jejich obyvatel nad imperialismem.

V imperialistických zemích musí dělnická třída použít všech prostředků třídního boje pro zastavení, stažení a porážku „svých vlastních“ ozbrojených sil. Toho docílíme vybudováním mohutného protiválečného hnutí založeného na masových organizacích dělnické třídy, kolem nichž se shromáždí mladí lidé, ženy, pokrokové části středních tříd a přistěhovalecké komunity.

Toto hnutí bude pravděpodobně zahrnovat mnoho lidí ovlivněných náboženstvím a pacifismem. Ačkoliv s nimi budeme pochodovat proti válkám šéfů, sami pacifisté nejsme. Nebudeme rozšiřovat iluze, že válka může být odstraněna za kapitalismu, jen proto, že si to muži a ženy všech tříd budou přát. My sami neodsuzujeme všechny války a ty, kdo je vedou. Podporujeme obranné boje, včetně skutečných válek, které vedou vykořisťování a utlačování proti svým vykořisťovatelům a utlačovatelům.

Válka Velké Británie proti Argentině o Malvíny, válka koalice vedené USA proti Iráku na počátku 90. let, válka USA a jejich spojenců v Afghánistánu, ty všechny měly loupežné cíle. Takovéto války nemohou přinést pro domácí dělnickou třídu nic dobrého a pouze posilují reakční síly v zahraničí. Dělníci by měli ve všech těchto válkách bojovat za porážku svých vládců.

Pokud by se měly imperialistické země ještě jednou dostat do ozbrojeného střetu, jak se tomu stalo dvakrát ve 20. století, musí být dělníci pevní ve své opozici proti válce svých vládců a musí pokračovat v třídním boji. Porážka vlastních vládců, aniž by dělníci pomáhali vítězství druhé strany, by byla menším zlem než vítězství vybojované s podporou dělníků.

Utrpení mas způsobené válečnými ztrátami, destrukcí a hladem povede k otevřené nenávisti vůči válce. Pro ukončení války není našim heslem „mír“, ale „revoluce“ a „všechnu moc dělníkům“.

Jen co válka přijde na pořad dne, stanou se masové reformistické organizace zuřivými vlastenci. Odboroví byrokraté budou požadovat, aby se dělníci ve velkém vzdali svých výdobytků a práv v zájmu potřeb „národa“, aby urychlili výrobu a vzdali se práva na stávku. Tady je naším heslem: „Náš hlavní nepřítel je doma!“ Tím, že zintenzívníme třídní boj, tím, že budeme bránit každý dělnický výdobytek, tím, že nepřistoupíme na žádné ústupky ohledně mezd a pracovních podmínek, se pokoušíme změnit imperialistickou válku na válku občanskou.

V případě války mezi dvěma polokoloniálními zeměmi, jako jsou např. Indie a Pákistán, nepodporujeme vítězství ani jedné strany a pokračujeme v třídním boji bez ohledu na to, jaké to má důsledky pro vedení války. Nicméně konkrétní podmínky to mohou změnit: pokud jedna strana jedná jako agent imperialismu a ta druhá hájí svoji nezávislost, pak je třeba bránit tu druhou.

V žádném případě nesmíme podpořit imperialistickou intervenci, dokonce i v případě Rwandy, Bosny a Kosova, kdy je záminkou zabránění etnickým čistkám nebo genocidě, znovunastolení demokracie a lidských práv nebo dodání humanitární pomoci. Varujeme utlačované, aby nežádali takovou intervenci, aby neuzavírali aliance s imperialisty, aby jim nevyjadřovali ani sebemenší důvěru, a aby požadovali jejich stažení.

Schopnost imperialistické válečné mašinérie jedním úderem zmasakrovat miliony šíří strach a bje na poplach v srdcích miliard. Tváří v tvář tomuto nebezpečí káží leví reformisté a pacifisté o potřebě světového odzbrojení pomocí OSN a o vymýcení války z této planety. Toto ale nechává nezodpovězenou otázku: „Jak a jakými prostředky budou odzbrojeni naši vládcí?“

Ti se nikdy dobrovolně nevzdají svých zbraní na základě hlasování OSN nebo nějaké mezinárodní odzbrojovací konference. Že musí být odzbrojeni je jasné. Ale kdo je může odzbrojit? Kdo má na to dostatečnou moc? To může provést pouze dělnická třída a utlačované masy.

Jak? Sociální revolucí! Vyrváním kontroly nad armádními a policejními silami z rukou generálů, získáním vojáků a zničením paramilitárních policejních jednotek. Nejsou ochránci lidu, ale nástrojem domácí represe a plundrování v zahraničí. V době společenské krize jsou zbraněmi diktatury. Musí být nahrazeny ozbrojeným lidem.

Když hnutí, která chtějí podkopat zbrojní programy a vypořádat se s nimi, zmobilizují desítky tisíc dělníků a mládeže k přímým akcím, budou revolucionáři bojovat v jejich prvních řadách. Současně bojujeme proti utopickému sloganu o „odzbrojení“ a vyzdvihujeme potřebu převzít zbraně z rukou vládnoucí třídy tím, že svrhneme generální štáby společně s kapitalisty, čímž získáme ty muže a ženy, kteří zbraněmi vládnou.

Válečný průmysl je pro vládnoucí třídu vysoce výnosný. Bojujeme za zveřejnění jejich obchodních tajemství, konfiskaci jejich zisků a vyvlastnění pod dělnickou kontrolou. V protikladu k jejich obscénním zbrojním programům požadujeme program užitečných veřejných prací.

Dokonce i v dobách míru imperialisté, pod hrozbou vojenských zásahů, budují pakty k obraně svých vlastních zájmů. Požadujeme rozpuštění všech imperialisty dominovaných vojenských aliancí a v první řadě NATO. Všechny tajné smlouvy a dohody musí být odtajněny a zveřejněny.

Odsuzujeme šikanování vojáků ze strany důstojníků. Podporujeme boj za plná občanská práva pro vojáky, založení vojenských výborů a odborů, požadavek na volení velitelů.

Odmítáme odvody a vojenskou službu pod kontrolou buržoazního státu a jeho velitelských složek. Naproti tomu požadujeme všeobecný vojenský výcvik pod kontrolou dělníků a lidových organizací. Nicméně tam, kde existuje všeobecný odvod do armády, revolucionáři vstupují do ozbrojených sil, aby šířili revoluční agitaci mezi odvedenci z dělnické třídy. Třída, která si přeje své osvobození z otroctví, se musí učit vojenským dovednostem.

Stát

Jen proto, že dospělí občané kapitalistických demokracií mají právo každé čtyři nebo pět let volit, má jít o „vládu lidu, lidem a pro lid“. Ale lidé nemají co mluvit do toho, co je vyráběno, do povahy ekonomického systému, ani do toho, zda má být mír nebo zda jít do války. To, co ve skutečnosti existuje, je vláda kapitalistických politiků pro kapitalisty.

Zprávy, debaty, veřejný život jsou v rukou úzké kliky mediálních milionářů jako Rupert Murdoch nebo Silvio Berlusconi. Politické strany založené dělnickou třídou byly přeměněny na konzervativní klony.

Debaty o politice a programu byly nahrazeny souborí osobností. Volební kampaně se staly divadelním představením složeným z krátkých sestřihů z rozhovorů a z fotografování. Aby hráči politické hry stáli nad sebemenším tlakem straníků či voličů, platí milionářští sponzoři enormní náklady na jejich kampaně. Ve Třetím světě se tomu říká pravým jménem: korupce. Ale i v Prvním světě nyní strany pravidelně vzájemně odhalují morální špínu a skandály.

Toto otrávení kořenů kapitalistické demokracie přináší svoji vlastní odplatu. V dobách prosperity je to apatie; v dobách krize žhavá nenávisť ke všem politikům. V nejstarších demokraciích je běžná fráze „všichni politici jsou stejní“. V Argentíně, během krize v letech 2001–02, přijaly střední třídy i pracující heslo „Zbavme se jich všech!“.

Za fasádou této demokracie stojí stát a v jeho jádru represivní síly, které brání zisky bohatých a mocných. Engels už kdysi dávno definoval postatu státu jako “zvláštních oddílů ozbrojených mužů” – armády, policejních sil a jejich pomocných sborů: soudnictví, vězeňského systému, špiček státní byrokracie. V nejdemokratičtějších republikách i v nejbrutálnějších diktaturách zůstává stát nástrojem kapitalistické třídní vlády.

Skutečný charakter státu je odhalován tím, koho chrání a na koho útočí. Represe stávkových hlídek a demonstrací, špehování tajnými službami, boj proti “vnitřnímu nepříteli”, nárůst počtu vězňů, to vše odhaluje, že policie – a je-li to nutné, i vojsko – jsou soukromými bezpečnostními agenturami bohatých a mocných, nikoliv ochránci lidu.

Kdy policie zatkla zaměstnavatele za to, že připravil pracující o životní prostředky, o jejich práci? Když ale zaměstnavatel přivede stávkokaze a dělníci odpoví stávkovou hlídkou, policie spěchá, aby bránila “právo na práci” stávkokazů obušky a slzným plynem. Když dělníci okupují pracoviště, aby zabránili jeho uzavření, policie sem vtrhne, aby obnovila pořádek a vrátila jej „oprávněným vlastníkům“.

Demokratická práva

Fakt, že kapitalistická demokracie je diktaturou bohatých, neznamená, že demokratická práva nejsou užitečná. Konec konců byla to dělnická třída, která jako první donutila velké kapitalisty uznat demokratická práva. Periodické krize v historii kapitalismu donutily vládnoucí třídu na tyto dělníky vydobyť práva zaútočit.

Za posledních sto let došlo k opakovaným snahám nahradit demokracii vojenskými nebo fašistickými diktaturami. Jen velmi málo polokoloniálních zemí se vyhnulo dlouhým obdobím diktatury. V Argentíně a v Chile v 70. letech zmizely, byly mučeny, uvězněny nebo nuceny k exilu desetitisíce dělníckých bojovníků. Evropa byla svědkem fašistických diktatur bezpříkladné brutality od 20. let, některé přežily v jižní Evropě až do let sedmdesátých.

V anglosaských zemích je vládnoucí třída hrdá na „nepřerušenou tradici demokracie“. V tutéž dobu ale ruší demokratická práva protidobrovými zákony, oklešťováním svobody projevu, posilováním exekutivní moci oproti legislativní, rozšiřováním represivního aparátu. “Válka proti terorismu” vedla k bezprecedentnímu útoku na občanské svobody v kapitalistických demokraciích.

Revolucionáři bojují za obranu demokratických práv, protože tím bráníme samotnou existenci hnutí pracujících a jeho schopnost vést třídní boj. Bráníme právo na stávku, svobodu projevu, shromažďování, politického a odborového organizování, svobodu publikovat a vysílat. Požadujeme odstranění všech nedemokratických prvků v kapitalistických ústavách – monarchií, horních komor parlamentů, výkonného prezidentství, nevolených soudců a mimořádných pravomocí.

Po pádu diktátorských režimů, když se kapitalisté snaží obnovit demokracii, musíme udělat vše proto, abychom jim zabránili potvrdit jejich nadvládu. Z tohoto důvodu bychom měli volat po ústavodárném shromáždění – instituci demokratičtější, než na jakou budou kapitalisté připraveni přistoupit. Vyzýváme hnutí pracujících, aby zajistilo, že zástupci budou nejen voleni co nejdemokratičtějším způsobem, ale budou i podřízeni kontrole svých voličů – aby jimi byli odvolatelní.

V boji za získání, obranu nebo obnovu demokratických práv nesmí dělnická třída nikdy obětovat svou třídní nezávislost, ani odkládat socialistickou revoluci ve jméno jednoty s údajně “pokrokovou” nebo “demokratickou” částí buržoazie. Kdekoliv se toto stalo – ve Španělsku a Francii ve 30. letech, v Chile v 70. letech – ztratila dělnická třída jak demokracii, tak skutečnou příležitost pro socialismus.

Každá “demokracie” je stát založený na třídní vládě. Nikdy tu nebyla a nikdy nemůže být “beztrídní” demokracie, stát, který brání zájmy všeho lidu. Dělnická třída musí jít do čela boje za demokratická práva jako prostředku k cíli – zrušení kapitalismu a zavedení dělnické demokracie a socialismu.

Obrana našich bojů – příprava naší moci

Každý vážný boj dělnické třídy, každý boj vykořisťovaných a utlačovaných potřebuje sebeobranu. Stávkující se stávkových hlídek vědí, že jen odhodlaná masová stávková hlídka zabrání policii dostat do podniku stávkokaze a umožnit šéfovi pokračovat v jeho podnikání. V mnoha zemích se šéfové uchylují k vraždám odborářů. Zemědělství dělníci v Latinské Americe čelí pistolníkům v žoldu velkých vlastníků půdy nebo imperialistického agrobiznisu.

Sebeobrana není zločin. Musíme organizovat sebeobranu v každém boji, kdykoliv je právo shromažďování, právo na stávkové hlídky nebo právo pochodovat ohrožováno státem a šéfy nebo kdekoli jsou napadáni menšiny či komunity.

V každé stávce bojujeme za obranné skupiny stávkových hlídek; na každém antikapitalistickém protestu bojujeme za koordinaci požadatelů; v každé konfrontaci s fašisty bojujeme za lidovou antifašistickou milici. To jsou první kroky k vytvoření dělnické a lidové milice – organizace zásadní pro obranu naší třídy dnes a pro její vítěznou revoluční ofenzivu zítra.

Je potřeba masových sil. Proto bojujeme za to, aby široké organizace pracujících, odbory a dělnické strany vytvořily organizované síly. Kdykoliv to demokratické svobody umožňují, musíme organizovat milici veřejně, vtahovat do ní mládež, nezaměstnané a ženy – všechny nejdůležitější a nejdohodlanější prvky pracujícího lidu. Zásadní je systematická příprava těchto sil. Konspirativní metody by měly zahrnovat pouze základní technické aspekty celé věci.

Každý krok k dělnické a lidové milici pomáhá bojujícím vrstvám dělnické třídy zocelit se v bitvě. Jejich vítězství dodají odvahu ještě nezapojeným sekcím pracujících, rozšíří zmatek a pochyby v srdcích příznivců nepřítelů, pomohou rozštěpit jednotu a soudržnost policie a vojenských sil stejně jako fašistických gangů a ukáží cestu vpřed, ke svržení státu.

Vláda dělníků a chudých rolníků

Hospodářské krize a války vytvářejí situaci, kdy má dělnická třída dostatek revolučních příležitostí. Avšak tyto krize nebudou čekat, až si dělnická třída nejprve udělá pořádek ve svém vlastním domě. Často je otázka "kdo se chopí moci?" předložena dříve, než dělníci zorganizují vlastní masovou revoluční stranu.

V takových situacích hledí dělnická třída nutně k existujícím vedením, aby ve vládě sloužila jejím zájmům. Dělníci snaží dostat "své" strany k moci buď volbami nebo přímou akcí. Revolucionáři vědí, že ve vládě budou reformističtí vůdci sloužit třídě kapitalistů pomocí demobilizace boje. Revolucionáři musí vždy říkat co je. Musí říci tuto nevídanou pravdu bez vytáček.

Ale zastavit se zde by znamenalo opustit celou metodu našeho přechodného programu. Tento program není ultimátem masám. Nepožaduje od dělníků, aby se nejprve vzdali svých organizací, než budou moci bojovat za naše požadavky a hesla. Náš program je založen na zájmech dělnické třídy – a proto chceme, aby dělníci požadovali přijetí těchto požadavků všemi dělníckými organizacemi.

Z tohoto důvodu revolucionáři pozvedávají heslo dělnické vlády. Vyzýváme existující dělnické vůdce – jejich odbory i strany – aby se rozešli s kapitalisty a přijali konkrétní kroky k vyřešení krize v zájmu dělnické třídy.

Tato agitace, energicky prováděná v masové základně dělnického hnutí, může obrovsky zvýšit vliv revolucionářů. Může pomoci změnit přístup členstva reformistických organizací z pasivního spoléhání se na cokoli, co jejich předáci navrhnou, k požadování konkrétních činů jimi samotnými. To může odhalit neochotu předáků ukončit posluhování kapitalistům dokonce i v nejkrajnější situaci.

Dokud se reformističtí vůdci odmítají rozejít s buržoazií, dokud používají státní síly proti dělníckým bojům, říkáme, že to není žádná dělnická vláda, ale vláda kapitalistů, proti které je třeba bojovat jako proti každé jiné. Je ale možné – nebo dokonce pravděpodobné – že za hluboké a dlouhodobé revoluční krize dojde ke změně uvnitř reformistických stran a v jejich vztahu k dělnické třídě. Pod tlakem své masové základny se mohou posunout silně doleva: to se přesně stalo ve Španělsku ve 30. letech a v Chile a v Británii v 70. letech. Mohou přijmout radikální návrhy na reformy, dokonce i opatření zdanění, znárodnění a státní kontroly, která skutečně zabolí a rozruší kapitalisty.

Uskuteční-li se vláda takových stran, pak i když v ní budou převládat leví reformisté nebo dokonce samozvaní "revolucionáři", půjde, pokud bude nadále spočívat na ozbrojených silách a institucích kapitalistického státu, stále o vládu buržoazní. Revolucionáři by nikdy neměli do takové vlády vstoupit.

Bránili bychom jí před snahami kapitalistů zbvati se jí, zatímco bychom vystupňovali agitaci za to, aby se rozešla s buržoazií.

Nebezpečím takové vlády je, že tváří v tvář ekonomické sabotáži kapitalistů a odporu či přímo revoltě jejich státních sil se rozpadne, ustoupí nebo se vzdá a otevře cestu silám kontrarevoluce. Pak bude odplata kapitalistů krvavá.

Revolucionáři budou vyzývat k rozhodujícím ekonomickým opatřením proti kapitalistické sabotáži – vyvlastnění jejich průmyslu a dělnické kontrole. Ale u toho se nezastaví. Abychom zabránili hrozbě puče, budeme požadovat vybudování a ozbrojení dělnické milice a rozbití kontroly důstojnické kasty řadovými vojáky. Jen pokud režim přijme tyto kroky a bude založen na masových organizacích ozbrojené dělnické třídy, pak bude skutečnou dělnickou vládou.

Boj za dělnickou vládu může být mostem k převzetí moci dělnickou třídou a zavedení revolučního režimu. Není ale nezbytným stádiem nebo schématem. Pokud se masy osvobodí od svých byrokratických vůdců, pokud nejbojovnější dělníci utvoří revoluční stranu a dělnické rady před tím, než taková vláda vznikne, pak bude heslo dělnické vlády prostou výzvou dělnickým radám, aby se chopily moci.

Dělnické rady a boj za dělnickou moc

Ohniskem programu přechodných požadavků je vytvoření orgánů, které mohou sjednotit všechny bojovné skupiny a koordinovat je v efektivním celotřídním boji. V různých zemích takové organizace pod různými názvy vznikly: akční rady, junty, co–ordinadores, cordones industriales, sověty.

Tyto rady zaměstnaných i nezaměstnaných pracujících, rolníků a městské chudiny svádějí dohromady delegáty volené na každém pracovišti, v každém dělnickém obvodu. Delegáti musí být odvolatelní jejich voliči, kdykoliv si jich to většina přeje. Delegáti musí nejen rozhodovat o tom, co dělat, ale také se sami podílet na uvádění svých rozhodnutí do života. Tímto způsobem odpadne potřeba jakéhokoliv masivního aparátu úředníků z povolání.

Prvním úkolem dělnických rad je koordinovat odpor proti kapitalismu po celém městě nebo území a propojit ho na celostátním základě. Jejich demokratický charakter usnadňuje masám kontrolu nad svým vedením a jeho nahrazení, pokud se pokusí zradit boj. Pracující musí mít absolutní svobodu rozhodovat, které strany podpoří.

Dělnická demokracie je nejlepším – a jediným – protipólem byrokracie. A za byrokracií stojí kapitulace před buržoazií. Všechny soupeřící politické síly v dělnickém hnutí musí být posuzovány masami podle toho, jestli jejich programy slouží potřebám boje a jeho cíli.

Zárodečné dělnické rady mohou vzniknout v jakémkoliv období zosířené třídního boje z existujících bojových orgánů: bojových a demokratických odborů, závodních výborů, akčních rad vybudovaných pro podporu určitých bojů, organizací nezaměstnaných. Avšak takové orgány, samy o sobě jakkoliv radikální, nemohou sloužit jako dělnické rady.

Dělnické rady musí přesáhnout továrnu, průmyslové odvětví nebo sekci pracujících. Musí strhnout všechny odvětvové překážky a dosáhnout třídní jednoty. Rozšířením formy rady odvolatelných delegátů na další lidové vrstvy a třídy, příkladem, mohou shromáždit většinu obyvatel i v průmyslově nevyvinutých zemích. V revoluci mohou a musí k vytvoření takových rad získat řadové vojáky.

Rady delegátů povstávají jen tehdy, když společnost vstupuje do revoluční krize, když masy přerostou omezení svých tradičních organizací a sáhnou po revolučních formách boje a organizace.

Revoluční krize nastává v okamžiku, kdy společnost uvízne ve slepé uličce. Normální hospodářský a politický pořádek se rozpadne pod tlakem hospodářské krize nebo války. Vládnoucí třída je rozštěpená a ochromena prudkými vládními krizemi. Na druhé straně masy lidu odmítají tolerovat hospodářskou bídu a zkorumpovanost starého režimu. Na ulicích čelem „silám pořádku“ opakovaně demonstrují svou vůli obětovat životy za účelem jeho porážky.

Dělnické rady jsou přímou výzvou kapitalistickému právu řídit a ovládat společnost. Představují potenciál alternativního státu. Státu, jehož prostřednictvím může dělnická třída vládnout společnosti. Dokud koexistují vedle kapitalistické vlády, budou představovat konkurenční moc. Tato situace dvojvlády může trvat, pokud kapitalisté ztratili kontrolu nad svými vlastními ozbrojenými silami nebo se je bojí použít a pokud vedení dělnické třídy není ochotno chopit se moci. Pokud tuto nerozhodnost nezlomíme, dříve či později kapitalisté rady začlení, zbyrokratizují nebo rozbijí. Jedinou cestou rad vpřed je svržení vlády a vytvoření dělnického státu.

Povstání

Kapitalistický stát nemůže být převzat a použit pro účely zavedení socialismu. Musí být rozbit v samotném procesu revoluce. Proto je generální stávka životně důležitou taktikou na cestě k moci. Klade urgentně otázku: kdo vládne společnosti, šéfové, kteří ji vlastní, nebo pracující, kteří zajišťují její chod? Klade boj o moc na pořad dne. Ale samo o sobě masové odmítnutí práce nemůže na tuto otázku odpovědět. Generální stávka musí prokázat cestu pro ozbrojené povstání.

Historie ukazuje, že dělnická třída může zbavit kapitalisty státní moci pouze násilnými prostředky. Samozřejmě že množství nezbytného násilí se bude měnit podle poměru sil v předvečer povstání. Bude záviset na rozsahu získání ozbrojených sil na stranu pracujících. Avšak dělnická třída musí být připravena na maximální odpor kapitalistů.

Bez revoluční situace, ve které masy plně stojí za revoluční stranou, bude povstání vedené revoluční menšinou dobrodružstvím a vrátí boj zpět. Pokud má povstání uspět a nový režim přetrvat, musí revoluční strana získat většinu organizovaných pracujících velkých měst.

Ne všechna povstání jsou prací organizované avantgardy, vedoucí demokraticky organizované masy. Živelná masová povstání jsou daleko častější, což potvrzuje, že revoluce nejsou výsledkem malých konspiračních kroužků, jak tvrdí kapitalistická propaganda. Přístup revoluční menšiny k takovým živelným povstáním je plně se jich zúčastnit, snažit se poskytnout jim vědomé vedení, zejména skrze boj za dělnické rady a revoluční dělnickou a rolnickou vládu.

Dalším typem povstání je vědomé, plánované, násilné převzetí státní moci dělnickou třídou podle vzoru Říjnové revoluce v Rusku. Provedení takového povstání je technický úkol, který vyžaduje konspirační plánování. Dělnické rady musí být získány pro cíl povstání a dělnická milice a prodělnické regimenty jsou prostředky provedení povstání. Avšak dobytí klíčových objektů, organizace obrany nového režimu, distribuce zbraní a přidělování povstalců nemůže být ponecháno na živelnosti mas nebo na „osvícených důstojnících“. Pouze revoluční strana může připravit a poskytnout vedení pro řízení úspěšného povstání.

Revoluce proti státu

Z ruin kapitalistického byrokratického státu povstane dělnický stát zakořeněný v dělnických radách. Přesto to bude stát. Dělnická třída a její spojenci nemohou jednoduše rozpustit veškerou centralizovanou moc najednou nebo se zříci vlády.

Občanská válka proti třídě kapitalistů a jejich privilegovaným příznivcům neskončí svržením jejich vlády dělníky. Síly starého pořádku budou plánovat krvavou odplatu a obnovu své moci. Lokalizovaná, roztržštěná dělnická „moc“ – s přinejlepším federativním propojením a žádnou donucovací mocí nad místními nebo regionálními úřady – by byla kontrarevolucí naprosto zranitelná. Co nejrychlejší a nejrozhodnější rozbití reakce zabrání obrovskému krveprolití, jaké je vždy výsledkem kontrarevoluce.

Pro menšinu kapitalistických vykořisťovatelů nastane diktatura odhodlaná odstranit jejich nejoblíbenější „práva“: právo vlastnit všechny zdroje lidstva jako své soukromé vlastnictví, právo ničit životy pro své zisky, právo vést války. Ale pro většinu lidí z dělnické třídy bude tento stát demokratičtější než jakýkoliv dosud známý stát. Rozpustí kapitalistické parlamenty a soudní moc a nahradí je demokratickými radami a porotami pracujících. Zkrátka bude diktaturou dělnické třídy – nikoliv diktaturou jediné strany nebo dokonce kasty byrokratů.

20. století ukazuje, že dělnický stát, zůstane-li izolovaný v jediné zemi a podrobený masivnímu tlaku světového kapitalismu, může padnout za obětí byrokratizaci a dostat se pod nadvládu kontrarevoluční elity. Abychom tomu zabránili, musí být od počátku použita přísná protibyrokratická opatření. Všechny oficiální posty musí být volené a rotované, aby se zabránilo srůstání permanentní byrokratické kasty. Představitelé musí brát pouze průměrné platy kvalifikovaných dělníků. Všichni představitelé musí být odvolatelní. Všechny dělnické strany musí mít možnost účastnit se plně práce v radách – potlačeny by měly být pouze strany, které vedou ozbrojený boj proti revoluci.

Revoluční stát bude zakořeněn v každodenní (samo)správě a rozhodování vytvářených většinou lidí; bude to stát rozpouštějící se do společnosti. Tak jak dělnická třída zespolečenští výrobu a distribuci a zavede sociální rovnost, třídy samy začnou mizet a s nimi všechny zbytky státního donucení. Nakonec tu nebudou ani vládcí, ani ovládaní, ale svobodné sdružení lidských bytostí organizované na principu: každý podle svých schopností, každému podle jeho potřeb.

Vpřed za vytvoření Páté internacionály – nové globální strany socialistické revoluce

V prvních letech 21. století získal odpor k imperialismu, válce a korporativnímu kapitalismu skutečně globální rozměr. Obrovské mobilizace proti mezinárodním finančním institucím, kontinentální kontrasmarty, mnohatisícová sociální fóra, přeshraniční akce a společné dny akcí – to vše změnilo podobu třídního boje. Myšlenka internacionalismu, která nebyla po desetiletí ničím víc než cílem nejbojovnějších, nejuvědomějších a nejprozíravějších aktivistů, se stala praktickou skutečností, která všude podnítila a zesílila odpor.

Tato vlna globálně koordinovaného odporu dosáhla svého vrcholu při historické akci 15. února 2003, kdy ve všech důležitých městech světa pochodovalo proti útoku USA a Velké Británie na Irák 20 milionů lidí. Šlo o nejvyšší stupeň koordinované protimperialistické akce v historii.

Internationalismus otrásl planetou – nyní ji musí změnit.

Abychom změnili imperialistickou „válku proti terorismu“ na globální válku proti imperialistickému teroru a abychom uvedli miliony lidí do pohybu proti systému, který je příčinou války, potřebují naše odbory a strany, sítě, fóra a koordinační struktury udělat nový a neohrožený krok: potřebují světovou stranu socialistické revoluce – Pátou internacionálu.

Vyzýváme statisíce těch, kteří se shromáždili na kontinentálních a světových sociálních fórech, odborové a antikapitalistické iniciativy, které se spojily v akcích po celém světě, masové dělnické strany, které vyšly do ulic proti neoliberalismu, kapitálu a válce, a revoluční mládež, aby se spojily na nejvyšší možné úrovni. To znamená zformování nové internacionály, co nejdříve to bude možné – nikoliv někdy v daleké budoucnosti, ale v období před námi.

Proč udělat tento krok? Protože stupeň jednoty, kterého se doposud podařilo dosáhnout, jakkoliv vzbuzuje obrovské nadšení, stále není k porážce kapitalistů dostačující.

V současnosti můžeme koordinovat akce. Ale dosud jsme nebyli schopni zlomit moc odborových vůdců a reformistů nad masovými organizacemi dělnické třídy. To je důvod, proč jsme schopni svolat 20 milionů lidí do ulic, ale stále nejsme schopni zastavit válku v Iráku. Došlo k pochodům, nikoliv však stávkám milionů těch, kteří jsou schopni zastavit svět. Důvod? Nebyla zde žádná globální alternativní organizace ke zbabělým vůdcům, kteří nás drží při zemi.

V současnosti můžeme diskutovat a debatovat o potřebě „jiného světa“, ale nedali jsme si společný cíl: svržení kapitalistické státní moci a vytvoření nové moci založené na dělnických a lidových masách.

Máme mnoho publicistů a autorů, kteří odhalili, zanalyzovali a odsoudili kapitalistický systém. Nicméně nemáme společný program, nemáme žádný návod akcí, který by vycházel z tvrdých lekcí 150 let boje proti kapitalismu. Bez odsouhlaseného programu se tragédie minulosti vynořují znovu jako reálné a současné hrozby. Miliony podporují v Brazílii Lulovu Dělnickou stranu, která sdílí moc s kapitalistickými politiky, a která učinila ústupky MMF. Radikální italská strana Rifondazione Comunista hraje přední roli v antikapitalistickém hnutí, ale v minulosti se dělila o moc s kapitalisty a odmítá tuto možnost vyloučit v budoucnosti a káže italským dělníkům a mládeži o míru za každou cenu. Bez společného programu nemá hnutí žádnou alternativu proti katastrofální chybě vládnutí s buržoazií – s výjimkou zapatismu nebo anarchistického fatalismu, jež se vzdávají boje o dělnickou moc úplně, čímž v důsledku dezorganizují revoluci.

Nemáme společnou stranu – a proto nemůžeme postavit žádnou jednotnou výzvu za naši vlastní vládu, za naši vlastní moc. Avšak dějiny se pohybují rychle – v minulých letech se vynořily velké příležitosti k boji o moc a v následujících letech se budou s rostoucí frekvencí objevovat v jedné zemi za druhou. Obrovské mobilizace z února 2003 zvěstují ještě větší události. Po celém světě budou nastávat revoluční krize a šance převzít moc.

Vyzbrojit dělníky každé země perspektivou a návodem akcí; napravit chyby, které nevyhnutelně vznikly, když bylo hnutí omezeno na národní terén; informovat dělníky v každé zemi o tom, co se skutečně děje jejich bratrům a sestrami po celém světě; vtáhnout dělníky a rolníky všech zemí do demokratické diskuze o úkolech stojících před hnutím; koordinovat boje o moc a bojovat přitom se zhoubným vlivem reformismu, byrokracie, nacionalismu a kolísavých elementů všeho druhu; rozšířit revoluci z národních hranic na kontinentální a globální půdu: to vše jsou předpoklady vítězství. To vše vyžaduje zformování nové internacionály.

Není to pouhý sen. Protikapitalističtí dělníci to v historii dokázali již čtyřikrát. Můžeme to dokázat znovu. Pokud se poučíme z minulosti, můžeme stavět na úspěších prvních čtyř internacionál, vyhnout se chybám, které vedly k jejich oslabení a úpadku, a vybudovat Pátou internacionálu tak, abychom zorganizovali naše globální vítězství.

První internacionála prokázala, že zatímco je možné shromáždit rozmanité síly do světového sdružení dělníků, nejde za situace, kdy část internacionály rozhodně odmítá politický boj, tuto jednotu dlouho udržet. Pátá internacionála se musí zaměřit na to, aby dala dohromady co nejširší vrstvy bojových sil, ale zároveň musí rychle formulovat své politické cíle a naprosto odmítnout jakékoliv požadavky na zřeknutí se jediných metod, které jsou schopné porazit kapitalismus: dělnické vlády a dělnické moci. Proto budeme tlačit na to, aby internacionála vedla neúprosný politický boj beze strachu z odtržení anarchistů, populistů a liberálních publicistů z nevládních organizací, kteří nemohou akceptovat naše třídní cíle.

Druhá internacionála bezpochyby prokázala, že politický boj, akce odborů, volební kampaně a široká agitace a propaganda mohou všude shromáždit masy do dělnických stran. Ale hned jak se objevila v národním dělnickém hnutí byrokracie opírající se o privilegované sekce dělníků, uzavřela v rychlosti mír s vykořisťovateli a dokonce poskytla podporu těm nejhorším excesům buržoazie, když naverbovala dělníky do bratrovražedné války, jako to udělala Druhá internacionála v roce 1914 a jak činí její národní sekce dodnes.

Stejně jako Druhá musí i Pátá internacionála využít technik masové politické akce, aby shromáždila ne několik stovek lidí do propagandistických spolků, ale stovky tisíc lidí do stran dělnické třídy. Nesmíme však již opakovat osudovou chybu tolerování reformistických funkcionářů či kariéristů v našich řadách. Byrokracie, národní šovinismus, parlamentní nebo odborový reformismus znamenají pro antikapitalistické hnutí krvavou porážku. Boj za Pátou internacionálu je neoddelitelný od boje za vymanění dělníků ze sevření válečných štváčů a zrádců. Vyzýváme dělnické strany, které se rozhodly jít po cestě boje proti kapitálu, aby se přidaly k Páté internacionále – a zároveň požadujeme, aby nezvratně zničily své napojení na kapitalisty a vyloučily byrokratické zrádce ze svých řad. Dělat něco jiného by znamenalo připravovat zničení internacionály při první rozhodující zkoušce.

Třetí internacionála ukázala, že aby se hnutí zbavilo reformistických „svůdců“, aby čelilo imperialistické válce, aby sjednotilo dělníky v boji za jejich vlastní moc, musí kombinovat nejuplněnší vnitřní demokracii s centralizovanou akcí ve světovém měřítku. Bez demokracie není možná skutečná jednota shromáždění dělníků všech zemí, kteří by zformulovali mezinárodní strategii, ani odpor vůči byrokratické kontrole. Bez přísného centralismu – který vyžaduje, aby se národní strany a vůdci podřídili demokratickým mezinárodním rozhodnutím – zde není žádná možnost čelit národním tlakům, žádná možnost pro společnou revoluční akci. Pátá internacionála musí spojit maximum vnitřní demokracie s maximem jednoty v akci; oboje jsou předpoklady účinného revolučního boje.

Hrozný osud Třetí internacionály v sobě nese varování pro budoucnost. Pokud se revoluce v jedné zemi nedokáže včas rozšířit, dělnická demokracie je potlačena, cíl revoluce omezen na zachování kapitalistické demokracie, s kapitalistickými stranami jsou sestavovány koaliční vlády a byrokratická kasta v jednom dělnickém státě opustí světovou revoluci ve prospěch „mírového soužití“ se světovým kapitalismem, pak i ta nejsmělejší a nejsilnější z revolučních stran může být transformována ve svůj opak: v nástroj kontrarevoluce.

Stalinismus je skvrnou na historii dělnického hnutí. Není možné činit mu ústupky. Komunistické strany, které se shromáždí na výzvu k vytvoření Páté internacionály, se musí rozejít s jeho reakčním programem, ostudnými metodami a zbabělými cíli. Bez toho internacionála nikdy neshromáždí novou generaci pod prapor osvobození lidstva.

V kdysi silném komunistickém hnutí stála Čtvrtá internacionála sama proti hororům stalinismu a strašným porážkám, které způsobil dělnické třídě. Zanechala budoucím generacím neocenitelné politické dědictví. Dělnická demokracie místo byrokratického plánování; vláda dělnických výborů místo diktatury privilegované kasty; internacionalismus místo národního šovinismu; nepěrušená (permanentní) revoluce místo nekonečného bloku s „demokratickými“ kapitalisty; program, který spojuje každodenní boje dělníků s uchopením moci dělnickou třídou místo katalogu reforem, odděleného od konečného cíle revoluce. Všechny tyto principy jsou dnes nepostradatelné – všech je naléhavě potřeba, pokud antikapitalistické hnutí a dělnická třída mají otevřít cestu ke svobodě v 21. století.

Dnes tomu je již více než padesát let, co byla Čtvrtá internacionála jako revoluční nástroj zničena.

V období po II. světové válce opustila svůj nezávislý dělnický program a místo toho přizpůsobila svou politiku levým sociálním demokratům a stalinistům. Nakonec prohlásila, že „epocha Října“ skončila a snažila se vytvořit novou internacionálu na základě reformistického programu. V Brazílii vstoupila do Lulovy kapitalistické vlády a vládne tak s buržoazií proti dělníkům a rolníkům. V antikapitalistickém hnutí dnes Sjednocený sekretariát Čtvrté internacionály brání nejliberálnější a nejreformističtější části hnutí proti revoluční kritice.

Hlavní odštěpek od Čtvrté internacionály – Mezinárodní socialistická tendence (IST) – se zřekla takřka všech revolučních principů internacionály. Dnes používá radikálně revoluční fráze, zatímco systematicky brání odmítnutí reformistických trendů v hnutí. Otevřeně prohlašuje, že podmínkou společné akce s reformisty je zastavení revoluční kritiky, a proto předkládá hnutí zoufale nedostatečný „Antikapitalistický manifest“. V Británii kandiduje ve volbách na reformistické platformě a během protiválečného hnutí v roce 2003ablokovala rozvoj lidových shromáždění. V Zimbabwe podporuje MDC, stranu dělníků, kapitalistů a bílých vlastníků půdy, místo aby usilovala o nezávislou třídní politiku.

Dalším významným odštěpkem od Čtvrté internacionály je Výbor za dělnickou internacionálu (CWI). Tato organizace odmítá nabízet masám revoluční alternativu. Snaží se využít krize sociální demokracie k boji za vytvoření nových masových dělnických stran – ale záměrně a otevřeně odmítá snahy o přijetí revolučního cíle. Místo toho CWI navrhuje politiku ústavního převzetí moci, pouze následně hrozící ozbrojením dělníků, pokud se kapitalisté pokusí vystoupit proti „legální“ vládě. Taková byla i politika austro-marxismu, která vyústila ve zdrcující porážku dělnického povstání ve Vídni roku 1934. Dělnická třída nemůže být na revoluci připravena stranou, která odmítá mluvit pravdu: že kapitalisté se nikdy nevzdají bez boje; že ozbrojené střetnutí je nevyhnutelné; že si dělníci musí připravit vlastní milici, která zničí buržoazní stát a násilím převzme moc.

Tyto zbytky Čtvrté internacionály sledují politiku, která byla v historii hnutí nazývána centrismem. Takové organizace jsou revoluční slovy, ale ukazují se být neschopné zaujmout skutečně revoluční směr, nezávislý na byrokratických aparátech. Obhajují a vytvářejí politické organizace, které nabízejí masám pouze diplomatickou dohodu mezi revolučními a oportunistickými trendy. Tím se dosáhne pouze jedné věci: umlčení revolučního poselství a obrany reformistů před revoluční kritikou.

Místo, aby analyzovaly, co je potřebné pro dělnickou třídu, a pak za to bojovaly, přizpůsobují centristické odštěpky Čtvrté internacionály svoji politiku momentálně převládajícímu uvědomění dělnické třídy. Centrismus se spoléhá, že revoluční „proces“, krize a spontaneita mas vykonají samy to, co by měli dělat revolucionáři – ukázat cestu vpřed, varovat před léčkami, odhalit dnešní falešné přátele a zítřejší nepřátele.

Pátá internacionála musí shromáždit síly napříč antikapitalistickým a dělnickým hnutími. Nicméně nesmí slevit v boji proti reformistickým programům obhajovaným těmi, kteří dnes hlásají opakování metod, jež selhaly v případě zkolabovaných internacionál. „Vyjednaná politická dohoda“ mezi nimi může sloužit jen k sjednocení byrokratických vůdců: pro bojovnou jednotu dělnických mas je více než neúčinná.

Proto je pro revolucionáře bojující za novou internacionálu nezbytná nejen kritika reformismu, ale i nemilosrdná kritika centristického kolísání. Každá ze čtyř internacionál ztělesňovala velký přínos pro dělnickou třídu a bohatou školu pro budoucí generace. Avšak každá z nich nakonec podlehla degeneraci a kolapsu. Naléhavým úkolem světové dělnické třídy je vybudovat Pátou internacionálu – nejdůležitější zbraň v boji proti globálnímu kapitalismu.

Skeptici tvrdí, že je „příliš brzy“ na založení nové internacionály, ale nic nemůže být vzdálenější pravdě. Nedostatek mezinárodní koordinace a vedení je klíčovou slabinou, která nás dnes trápí. Pokoušet se budovat každé z našich hnutí jen na jeho národní půdě vyústí v opakování porážek posledních padesáti let. Setrvání na úrovni sítí nakonec ochromí antikapitalistické hnutí a uvrhne ho zpět. Udělat smělé kroky ke globální bojové jednotě – to je ústřední úkol v každé zemi a na každém kontinentu.

Globální kapitalismus vtahuje svět do nového kola zničujících válek. A opět si jako reakci vytváří svého vlastního hrobníka: světovou dělnickou třídu, a to ve větším počtu, s větším potenciálem a více propojenou, než byla kdy předtím.

Stále ještě můžeme dobýt svět. Řetězy, které nás spoutávají, jsou pevné, ale naše síla ještě nikdy nebyla tak velká. Pokud budeme chtít, můžeme je rozbít na prach.

Dělníci, rolníci, mladí revolucionáři – sjednotte se v boji za Pátou internacionálu! Ta je praporem nezločného boje proti kapitalismu a vaší budoucnosti – globální svobody celého lidstva.